

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

สารนิพนธ์
ของ
พรชัย ธนปารมีกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2555

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กรกฎาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2555

พรชัย ธนปารมีกุล. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การอบรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับเครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐานใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent sample) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ประสบการณ์การอบรม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF TEACHERS IN SECONDARY SCHOOL IN
BENJASIRI SCHOOLS CLUSTERE UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE

AREA OFFICE 2

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration

July 2012

Pornchai Thanaparamееkul. (2012). *Instructional Leadership of Teachers in Secondary School in Benjasiri Schools Cluster under The Secondary Education Service Area Office 2*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Dr. Somchai Thepsaeng.

The purposes of this research were to study and compare the instructional leadership of teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary education service area office 2, categorized by position, teaching experiences, and experience in training. The sample included 249 teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary ducation service area office 2. The instrument was a questionnaire. The data were analyzed by percentage mean and standard deviation and testing the hypothesis by t-test for Independent sample and One Way ANOVA by applying SPSS for windows program.

The research result revealed that:

1. The instructional leadership of teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary education service area office 2 as a whole was at a high level. Considering each aspect, the scores of each aspect of the instructional leadership of teachers was at a high level.

2. The result of the comparison of the instructional leadership of teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary education service area office 2, categorized by position as a whole and each individual aspect showed that there was differently perceived at .05 level of significance in each different position.

3. The result of the comparison of the instructional leadership of teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary education service area office 2, categorized by teaching experiences as a whole and each individual aspect showed that there was differently perceived at .05 level of significance in different experiences of teaching.

4. The result of the comparison of the instructional leadership of teachers in secondary school in Benjasiri schools cluster under the secondary education service area office 2, categorized by experience in training showed that there was not differently perceived as a whole but there was differently perceived at .05 level of significance as considering each aspect.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของคุณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต
เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ของ พรชัย ธนปารมีกุล ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

วันที่ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2555

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จาก อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้ คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และขอเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงความเอาใจใส่และกำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่าน อาจารย์เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์ ดร.สรภักดิ์สรณ์ จัตรกมลทัศน์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง คณะกรรมการ พิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำสารนิพนธ์ให้ ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร.วรรณพร สุขอนันต์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 นางวรรณดี นาคสุขปาน ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ และ นางสุรีย์ อรรถกร ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ(คศ.4) โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ ที่ กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คณะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มารดา บิดา ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์กับผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและประโยชน์ อันใดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่พระคุณของบิดา มารดา อีกทั้งคุณอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พรชัย ธนปารมีกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สหวิทยาเขตเบญจสิริ.....	13
ประวัติความเป็นมาของสหวิทยาเขตเบญจสิริ.....	13
ลักษณะทั่วไปของสหวิทยาเขตเบญจสิริ.....	14
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ	15
การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่ม	
สหวิทยาเขตเบญจสิริ.....	21
ภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	26
ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	35
พฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการ.....	41
ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ..	49
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	51
การบริหารจัดการชั้นเรียน.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน.....	61
การวิจัยในชั้นเรียน.....	66
วรรณกรรมตัวแปรอิสระ.....	76
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
งานวิจัยในประเทศ.....	79
งานวิจัยต่างประเทศ.....	80
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
การกำหนดประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ประชากร.....	83
กลุ่มตัวอย่าง.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
การจัดกระทำข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	110
สังเขป ความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการวิจัย.....	110
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก	131
ภาคผนวก ข	139
ภาคผนวก ค	148
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	150

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ...	15
2 ตารางสรุปการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครู.....	48
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	84
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง.....	90
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	90
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การอบรม.....	91
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน.....	91
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายข้อ...	92
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	93
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายข้อ...	95
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	96
12 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง.....	98

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จำแนกตามตำแหน่ง.....	99
14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน จำแนกตามตำแหน่ง.....	100
15 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตามตำแหน่ง.....	101
16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านรวม จำแนกตามตำแหน่ง...	102
17 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	103
18 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	104
19 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	105
20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อ การเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	106
21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	107
22 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ในด้านรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	108
23 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การอบรม.....	109

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	12
2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ.....	47
3 การเปรียบเทียบบทบาทของครูและผู้วิจัย จากมุมมองในอดีตกับมุมมองใน ปัจจุบันและอนาคต.....	71
4 การเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วทุกประเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ก้าวทัน และพร้อมเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลง โดยสิ่งสำคัญที่ทุกประเทศต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ การพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของคนต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลได้รับความรู้อย่างทั่วถึงเนื่องด้วยการพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นกระบวนการของการศึกษาในการพัฒนาให้บุคคลมีคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาที่เร่งพัฒนา ปรับปรุง ในอันดับแรกคือ การพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาในด้านของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษานั้นพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ก็คือ ปัญหาการขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่ง คนดี และมีใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 2)

สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยมุ่งเน้นให้คนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการคือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 11-12) โดยได้มีจุดมุ่งหมายคือ การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมไทย รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีแนวทางจัดการศึกษาให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและครูต้องมีความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมา รวมทั้งเกิดความพร้อมในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ

ด้วยเหตุนี้การศึกษาในปัจจุบันจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เมื่อคนมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติ โดยคนที่มีคุณภาพต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ มีภูมิปัญญา ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559): ฉบับปรับปรุง ที่ต้องการให้สังคมเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นโลก

แห่งข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 16)

ทั้งนี้ผู้ที่ให้ความรู้ในระบบการศึกษา นั่นคือ ครู ที่จะต้องเป็นแบบอย่างให้กับเด็กในการแสวงหาความรู้ ดังนั้นครูจึงควรเป็นผู้นำทางวิชาการเพื่อสร้างเด็กที่มีคุณภาพ เมื่อคุณภาพเกิดขึ้นในเด็กอนาคตสังคมก็จะเกิดคุณภาพตามมา เมื่อสังคมมีคุณภาพสิ่งที่จะตามมาก็คือคุณภาพของคนไทย จะได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นคุณภาพของครู เป็นสำคัญตั้งแนวนโยบายในข้อ 1.6 กล่าวถึงการผลิตและพัฒนาครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าหมายให้ครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้สามารถเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรม มีขวัญกำลังใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาความรู้ทั้งด้านการบริหารจัดการและทางด้านวิชาการเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการเฝ้าหาความรู้ในการพัฒนาตนเองแก่ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553: 23-35)

การพัฒนาครูจะต้องได้รับการพัฒนาและเอาใจใส่อย่างจริงจัง ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก มิได้มุ่งเน้นในเรื่องของการปฏิรูปครู อาจารย์ และกระบวนการเรียนการสอนมากเท่าที่ควร มุ่งเน้นแต่การแก้ไขกฎหมายและการปรับโครงสร้างขององค์กร แนวทางแก้ไขปัญหในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาคือ ต้องปฏิรูปครู อาจารย์และการจัดการเรียนการสอนที่ปัจจุบันมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ให้มีคุณภาพอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่ที่นั้นเกิดจากปัญหาทางด้านคุณภาพของครู ครูขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่องโดยที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีการหาความรู้ใหม่ๆซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่ควรเพราะการที่จะพัฒนาคนนั้นผู้ที่แบบอย่างต้องเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาด้านความรู้โดยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สร้างตนเองให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้หรือการเป็นผู้นำทางวิชาการเพื่อที่จะเป็นแบบอย่างแก่เด็กในการพัฒนาคุณภาพของชีวิต (วิทยากร เชียงกุล. 2549: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร)

ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของชาติข้างต้น ครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นภาวะผู้นำหนึ่งที่ครูพึงมีเนื่องจากบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถสร้างวิสัยทัศน์ เช่น วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับสังคมไทยในอนาคต ผู้นำจะต้องกำหนดว่าต้องการให้โรงเรียนพัฒนาไปในทิศทางใด จะเลือกนำวิธีการสอนรูปแบบใดมาใช้ จะจัดกระบวนการสอนอย่างไร มีข้อตกลงอะไร และคณะทำงานจะปฏิบัติหน้าที่อย่างไร เป็นต้น (สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 11; อ้างอิงจาก Cunard. 1990. *Shairng Instructional Leadership: A view to Stenghtening the Principal,s Position.* 30-34)

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภารกิจหลักของการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นสิ่งที่พึงมีในตัวของครูผู้สอนเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการจะส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษา(ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. 2553: 40)

ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นสอดคล้องตามสาระหลักของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ ครูผู้สอนต้องมีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถโดยที่ครูผู้สอนแต่ละท่านจะมีกระบวนการในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะของผู้นำทางวิชาการนั้นจะช่วยให้ครูผู้สอนแต่ละท่านได้มีการพัฒนาวิธีการ กระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพกับนักเรียนมากที่สุด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. 2552: 15-16)

หากแต่ในปัจจุบันครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะส่งผลแก่เด็กนักเรียนโดยตรง เนื่องจากว่าครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียน และเป็นแบบอย่างแก่เด็กนักเรียน และสามารถแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ปัจจุบันตกต่ำลงโดยเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ครู เนื่องจากครูมักมีทัศนคติที่ผิดกับนักเรียน (วิทยากร เชียงกุล. 2552: ออนไลน์) รวมทั้งการขาดภาวะผู้นำที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา (วิธวิทย์ ทิพย์นพคุณ. 2552: ออนไลน์) ด้วยความจำเป็นดังกล่าว ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู จึงมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาของชาติ

จากความคิดเห็นของนักวิชาการทางการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พัฒนางานด้านวิชาการ และยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ครูทุ่มเทการทำงานด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นดังเช่น สุมลพรรณ เกิดโมลี (2550: 17) กล่าวว่า ผู้นำทางวิชาการจะต้องเป็นบุคคลที่สำคัญในสถานศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและดำเนินภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อินทร กิตติก้อง (2550: 11) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการปลูกฝัง เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และสร้างคนที่มีคุณภาพออกไปสู่ภายนอก คาร์เตอร์ และ ไคทซ์

(ชัยชาญ น้อยนันทและคณะ. 2551: 12; อ้างอิงจาก Carter; & Kiotz. 1990. *What principals must know before assuming the of Instructional Leader*. 36-41)กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการต้องให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการและครูได้ชื่อว่าเป็นผู้นำในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ในส่วนของขวัญจิตต์ เนียมเกตุ (2552: 45) ได้กล่าวว่าผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถพัฒนางานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณภาพตามที่ต้องการ และ ชัยลักษณ์ รักษาและคณะ (2552: 22) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดทั้งสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้รับนโยบายการปฏิรูปในทศวรรษที่ 2 มาใช้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่เกิดจากคุณภาพของครู ดังจะเห็นได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ในด้านผู้เรียน ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกรายวิชาอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ แต่ค่าเฉลี่ยลดลง ในด้านครู ให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาทั้งระบบ และให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ โดยมีจุดเน้นให้นักเรียน ครู และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมไปสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้คนมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2554: ออนไลน์)

โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริที่ประกอบไปด้วยโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต และโรงเรียนสิริรัตนาร ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ต้องนำแนวทางและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มาใช้พัฒนาคุณภาพของครู เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตที่เหมือนกันคือการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพและมีความเป็นผู้นำ และต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์กรมหาชน). 2551: ออนไลน์)ในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับดี ดังนั้นการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะที่อยู่ในระดับได้มาตรฐานนั้นเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการซึ่งในข้อเสนอแนะของทางสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์กรมหาชน) เห็นควรให้มีการพัฒนาครู ส่งเสริมให้ครู มีการเพิ่มพูนความรู้ด้วยวิธีการค้นคว้า สืบค้น แม้กระทั่งการทำวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูเพื่อให้ ครูมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์กรมหาชน). 2551: ออนไลน์)

หากแต่ผลจากการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริปรากฏว่า นักเรียนมีผลทางการทดสอบ O-net ต่ำลงในทุกรายวิชาซึ่งบางรายวิชามีผลการทดสอบที่น่าตกใจคือ มีผลการทดสอบที่อยู่ในช่วงคะแนน 10 – 20 คะแนนมีถึง 3 วิชา คะแนนในช่วง 30 – 40 คะแนนมี 1 รายวิชา คะแนนในช่วง 40 – 50 คะแนนมี 3 รายวิชา และคะแนนในช่วง 70 – 80 คะแนนมี เพียง 1 รายวิชา จากผลดังกล่าวบ่งบอกได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำลง ซึ่ง ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุหลายสาเหตุ เช่น นักเรียนไม่สนใจในการเรียนสาเหตุนี้เนื่องมาจากการที่ นักเรียนไม่ได้มีแบบอย่างทางการเรียนหรือแบบอย่างที่เป็นผู้ที่ชวนช่วยในการหาความรู้ซึ่ง แบบอย่างที่นักเรียนสามารถดูได้ใกล้ที่สุดนั่นก็คือ ครู ดังนั้นครูจึงควรเป็นแบบอย่างทางด้าน วิชาการให้กับนักเรียนเพื่อส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ชวนช่วย ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อกลายเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสิ่งที่มีอิทธิพลที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนาก็คือ ด้านวิชาการ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์กรมหาชน). 2554: ออนไลน์)

ดังที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นอย่างไร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูและนำมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย โดยแบ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ด้านการ บริหารจัดการชั้นเรียน 3. ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาตนเองในการทำงานให้เกิด ประสิทธิภาพ เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาตนเองให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ อันส่งผลต่อความรู้ความสามารถของนักเรียนทั้งทางด้านบุคลิกภาพการเป็น ผู้นำและพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เป็นที่ไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การอบรม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยทำให้ทราบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลจากการวิจัยเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในปี 2554 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และโรงเรียนสิริรัตนาวร รวมทั้งสิ้น 566 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในปี 2554 จำนวนทั้งสิ้น 249 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดประชากรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตำแหน่งของครูเป็นชั้น (Strata) โดยมีครูเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ตำแหน่ง

- วิทยฐานะชำนาญการ
- วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
- ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1
- ครูอัตราจ้าง

1.2 ประสบการณ์ในการสอน

- 1 – 5 ปี
- มากกว่า 5 ปี – 10 ปี
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

1.3 ประสบการณ์การอบรม

- 1 – 50 ครั้ง
- ตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และการวิจัยในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครู หมายถึง ข้าราชการครู และครูอัตราจ้างในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สหวิทยาเขตเบญจสิริ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และโรงเรียนสิริรัตนาร

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ด้าน คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4) การวิจัยในชั้นเรียน

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการต่างๆที่มีความหลากหลาย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสนุกสนาน

3.2 การบริหารการจัดการชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน การจัดระเบียบความเรียบร้อย การมอบหมายหน้าที่ การจัดรูปแบบการนั่งของนักเรียน การจัดการภายในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้อย่างดี รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุผลตามเป้าหมายของการศึกษาและก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีแก่ผู้เรียน

3.3 การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การปรับปรุงนวัตกรรมที่มีอยู่ให้เกิดความทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

3.4 การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นกระบวนการในการแก้ปัญหา การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน หรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้ เช่น การสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ตำแหน่ง หมายถึง การจำแนกครูตามตำแหน่ง โดยจำแนกครูออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) วิทยฐานะชำนาญการ
- 2) วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
- 3) ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1 และ 4) ครูอัตราจ้าง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) 1 - 5 ปี 2) มากกว่า 5 ปี – 10 ปี และ 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6. ประสบการณ์การอบรม หมายถึง ความถี่ในการอบรมเรื่องเกี่ยวกับงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ 1) 1 - 50 ครั้ง และ 2) ตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้ทบทวน แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นตัวแปรตามและตัวแปรอิสระได้ดังนี้

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยใช้แนวคิดของมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา โดยสรุปถึงความสอดคล้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2.ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3.ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 4.ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 5.ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2552: 8-14) มาร์ธา (Martha Currie. 2006: ออนไลน์) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 3. ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ส่วนเฮค และคณะ (Heck and others. 1990: 95) ได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูไว้ 2 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประยูทศ สมวงษา (2549: 37) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้นำทางวิชาการจะต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะด้านผู้เรียนของนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนของ นภดล ผดุงศรี. (2550: 33) ได้เสนอว่า ผู้นำทางวิชาการจะต้องให้ความสำคัญกับพฤติกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ โจเซฟและโจ (Joseph & Jo. มปป; อ้างถึงใน บริบูรณ์ เกษรา 2548: 37) ได้บอกถึงพฤติกรรมของผู้นำวิชาการไว้ 2 ยุทธศาสตร์ โดยที่ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ประกอบด้วย 6 วิธี คือ 1) ให้ครูเรียนรู้ถึงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน 2) การส่งเสริมให้ความร่วมมือกับนักเรียน 3) พัฒนาความสัมพันธ์แบบโค้ชระหว่างผู้เรียน 4) กระตุ้นสนับสนุนให้ครูพัฒนาโปรแกรมและวิธีการ 5) ประยุกต์การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้กับผู้เรียน และ 6) การนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของครูจากทฤษฎี แนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ข้างต้น โดยกำหนดกรอบแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่มีความครอบคลุมชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทที่ต้องการศึกษา ทั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3. ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ตัวแปรอิสระ

กรอบแนวคิดของตัวแปรอิสระนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดจากทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ตำแหน่ง

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของณัฐมานันท์ เรือนดาหลวง (2551: 94) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับนิตยา มังสุรีย์ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาต่อการจัดการศึกษาในเขตอำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต พบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต โดยครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ อายุและวิทยฐานะต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานทุกด้านและโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิทยฐานะเป็นตัวแปรพบว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสุมารินทร์ ยามสุข (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านฉาง กาญจนกุลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านฉาง กาญจนกุลวิทยามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตามวิทยฐานะโดยรวมแตกต่างกัน พบว่าครูต่ำกว่าครู คศ.2 มีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แนวคิดเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดตัวแปรอิสระด้านตำแหน่ง วิทยฐานะที่บ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่ต่างกัน

2. ประสบการณ์ในการสอน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสุวัฒน์ อินทวงศ์ (2550: 77) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการทำงานเป็นทีม ตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับยุวดี ยางสวย (2550: 88 – 89) ได้ศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารจัดการในห้องเรียน

ของครูอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างก็มีสมรรถนะในการบริหารจัดการห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวคิดนี้ผู้วิจัยได้นำมา กำหนดกรอบแนวคิดตัวแปรอิสระด้านประสบการณ์ที่บ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่ต่างกัน

3. ประสบการณ์การอบรม

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสมจิตร์ เลิศอวาาส (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูภาษาไทย ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางสะพาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การอบรมต่างก็มีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่เคยอบรมกับครูที่ไม่เคยอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับเสริมบุญ วิจิตรไพศาล (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสตรีนันทบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวคิดเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมา กำหนดกรอบแนวคิดตัวแปรอิสระด้านประสบการณ์การอบรมที่บ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่ต่างกัน จากการศึกษามาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน และการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในด้านต่อไปนี้ 1.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2.ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3.ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4.ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยนำมาเขียนเป็นแผนภาพประกอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

1. ตำแหน่ง
 - 1.1 วิทยฐานะชำนาญการ
 - 1.2 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
 - 1.3 ครูผู้ช่วย และครู คศ.1
 - 1.4 ครูอัตราจ้าง
2. ประสบการณ์ในการสอน
 - 3.1 1 – 5 ปี
 - 3.2 ตั้งแต่ 5 ปี – 10 ปี
 - 3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การอบรม
 - 4.1 1 – 50 ครั้ง
 - 4.2 ตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป

ตัวแปรตาม

- ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน
 - การวิจัยในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สหวิทยาเขตเบญจสิริ
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาของสหวิทยาเขตเบญจสิริ
 - 1.2 ลักษณะทั่วไปของสหวิทยาเขตเบญจสิริ
 - 1.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ
 - 1.4 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 2.3 พฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการ
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ
 - 3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 3.2 การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 3.3 การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน
 - 3.4 การวิจัยในชั้นเรียน
4. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.สหวิทยาเขตเบญจสิริ

1.1 ประวัติความเป็นมาของสหวิทยาเขตเบญจสิริ

สหวิทยาเขตเบญจสิริได้ก่อตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาในปีการศึกษา 2542 ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีขนาดใกล้เคียงกัน การคมนาคมสะดวกโดยใช้ถนนสุขุมวิทเป็นหลัก ซึ่งสหวิทยาเขตเบญจสิริได้กำหนดโรงเรียนที่อยู่โดยรอบอุทยานเบญจสิริ โดยประกอบไปด้วยโรงเรียนต่างๆ จำนวน 6 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย 2. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

3. โรงเรียนสิริรัตนาคาร 4. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง 5. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ และ
6. โรงเรียนปทุมคงคา

ในปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ออกระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ว่าด้วยสหวิทยาเขต พ.ศ. 2553 ประกาศ ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2553 ระเบียบนี้มี 2 หมวด หมวด 1 คณะกรรมการสหวิทยาเขต หมวด 2 อำนาจหน้าที่และการบริหารสหวิทยาเขต นอกจากนี้ยังได้มีประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ลงวันที่ 24 มกราคม 2554 จัดตั้งสหวิทยาเขต 11 สหวิทยาเขต สหวิทยาเขตเบญจสิริเป็นสหวิทยาเขตที่ 11 ประกอบด้วยโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนสิริรัตนาคาร โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ และ โรงเรียนปทุมคงคา(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2554: ประกาศ)

1.2 ลักษณะทั่วไปของสหวิทยาเขตเบญจสิริ

สหวิทยาเขตเบญจสิริเป็นสหวิทยาเขตที่มีโรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 6 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนที่อยู่บริเวณโดยรอบอุทยานเบญจสิริ ซึ่งตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท เป็น 1 ใน 11 สหวิทยาเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยแต่ละโรงเรียนมีสถานที่ตั้ง ดังนี้

1. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย เลขที่ 182 สุขุมวิท 62 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260(โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. 2555: ออนไลน์)
2. โรงเรียนวชิรธรรมสาริต เลขที่ 1253 ซอยวชิรธรรมสาริต 57 ถนนสุขุมวิท 101/1 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260(โรงเรียนวชิรธรรมสาริต. 2555: ออนไลน์)
3. โรงเรียนสิริรัตนาคาร เลขที่ 824 ซอยอุดมสุข 30 ถนนสุขุมวิท 103 แขวงบางนา เขตบางนา กทม. 10260(โรงเรียนสิริรัตนาคาร. 2555: ออนไลน์)
4. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง เลขที่ 1325 ถนนสุขุมวิท แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110(โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง. 2555: ออนไลน์)
5. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ เลขที่ 186 ซอยสุขุมวิท 22 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110(โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. 2555: ออนไลน์)
6. โรงเรียนปทุมคงคา เลขที่ 920 ถนนสุขุมวิท แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110(โรงเรียนปทุมคงคา. 2555: ออนไลน์)

1.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ

ตาราง 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
โรงเรียนพระโขนง พิทยาลัย(โรงเรียน พระโขนงพิทยาลัย. 2555: ออนไลน์)	มุ่งจัดการศึกษาให้ ผู้เรียนมีคุณธรรม พร้อมนำวิชาการ สืบสานความเป็นไทย ก้าวไกลด้วยเทคโนโลยี สู่วิถีแห่งสากล ดำรง ตนอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	1. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียน ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุขตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 2. จัดหลักสูตรให้เหมาะสม กับศักยภาพของผู้เรียน เพื่อ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ โดยให้ ผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม สนับสนุน 3. สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ 4. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทย และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 5. ส่งเสริมสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนสุขอนามัยส่วน บุคคล	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา ชาติ มีความรู้เต็มตาม ศักยภาพ มีความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาต่อการประกอบ อาชีพ และการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีความสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
โรงเรียน วชิรธรรมสาริต (โรงเรียน วชิรธรรมสาริต. 2555: ออนไลน์)	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนสู่ มาตรฐานสากล เป็น พลโลกที่ดี มีความรู้คู่ คุณธรรม	6. ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ กระบวนการวิจัย และการ ประกันคุณภาพในการ บริหารและพัฒนาการเรียนรู้อ 7. มีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผล เพื่อการบริหารจัดการแบบมี ส่วนร่วม	1. มีการบริหารจัดการด้วย ระบบคุณภาพระดับ มาตรฐานสากล 2. มีหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากล 3. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็น พลโลก 4. ผู้เรียนมีความประพฤติ มีคุณธรรม จริยธรรม มี อัตลักษณ์ “ยิ้มง่าย ไหว้งาม” 5. ครูมีทักษะใช้สื่อ ICT ใน การสอน ใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร และสามารถ เทียบเคียงมาตรฐานสากล 6. มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์การ เรียนที่ทันสมัย ครบวงจร และเอื้อต่อการเรียนรู้

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
โรงเรียน สิริรัตนาวร (โรงเรียน สิริรัตนาวร. 2555: ออนไลน์)	โรงเรียนสิริรัตนาวร มุ่งเน้นพัฒนาการ บริหารและการจัด การศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มี คุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณภาพตาม มาตรฐาน	1. พัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ด้วยการ สอดแทรกคุณธรรมนำ ความรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 2. พัฒนาระบบบริหารและ การจัดการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน 3. พัฒนาศักยภาพครูและ บุคลากร 4. พัฒนาอาคารสถานที่และ แหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ 5. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น เครื่องมือในการแสวงหา ความรู้อย่างสร้างสรรค์และ เหมาะสม	ผู้เรียนได้รับการพัฒนา เป็นผู้มีคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
โรงเรียน มัธยมวัดธาตุทอง (โรงเรียน มัธยมวัดธาตุทอง. 2555: ออนไลน์)	โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทองเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม สืบสานความเป็นไทย ก้าวไกลด้วยเทคโนโลยี สู่วิถีสากล สัมพันธ์กับชุมชน บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ ด้วยระบบบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถคู่คุณธรรมด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. พัฒนานักเรียนและบุคลากรด้วยเทคโนโลยี 4. สืบสานความเป็นไทยและประสานความสัมพันธ์กับชุมชน 5. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6. ผู้เรียน บุคลากร สืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทย	1. โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ มีการบริหารงานในรูปแบบของการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม 2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์การทดสอบระดับชาติ 3. มีหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม 4. ครู บุคลากรทางการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ความสามารถได้มาตรฐานวิชาชีพ 5. ผู้ปกครองและชุมชน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ (โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. 2555: ออนไลน์)	โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ เป็นองค์กรคุณภาพ ผู้เรียนเป็นคุณภาพสตรี พลโลกบนพื้นฐาน ความเป็นไทย มี เครือข่ายพัฒนาการ เรียนรู้และผลงานใน ระดับนานาชาติภายใน ปี 2558	1. พัฒนาการบริหารจัดการ ด้วยระบบคุณภาพตาม มาตรฐาน TQA 2. ส่งเสริมผู้เรียนให้มี คุณภาพเป็นคุณภาพสตรี พลโลก 3. ส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้ มีวินัย จรรยางาม กตัญญู รักเกียรติ วัฒนธรรม และมี จิตสาธารณะ 4. พัฒนาหลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้เทียบเคียง มาตรฐานสากล 5. ส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัย และกระบวนการจัดการ เรียนการสอนอย่าง หลากหลาย 6. พัฒนาคุณภาพผู้บริหาร และครูให้ผ่านการประเมิน ในระดับชาติและนานาชาติ	6. ผู้เรียน บุคลากร สืบสานและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อันดีงามของไทย 1. โรงเรียนบริหารจัดการ คุณภาพตามมาตรฐาน TQA 2. ผู้เรียนเป็นคุณภาพสตรี พลโลกและมีผลงานระดับ เวทีโลก 3. ผู้เรียนมีวินัย จรรยางาม กตัญญู รักเกียรติ รักวัฒนธรรม และมีจิตสาธารณะ 4. หลักสูตรการจัดการ เรียนรู้เทียบเคียง มาตรฐานสากล 5. ผู้บริหารและครูผ่าน การประเมินในระดับชาติ และนานาชาติ 6. โรงเรียนเป็นแหล่ง เรียนรู้และศูนย์เผยแพร่ ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของสังคม มีผลงานและเครือข่าย การเรียนรู้ระดับนานาชาติ

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
		7. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์เผยแพร่ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสังคม มีผลงานและเครือข่ายการเรียนรู้ระดับนานาชาติ	
โรงเรียนปทุมคงคา (โรงเรียนปทุมคงคา. 2555: ออนไลน์)	สุภาพบุรุษคุณธรรม ก้าวล้ำวิชาการ สื่อสาร ทันสมัย ประสานใจ ชุมชน สู่สากลโลกาภิวัตน์	1. ส่งเสริมและเสริมสร้างภาพลักษณ์ในการประพฤติปฏิบัติตนของผู้เรียนในด้านบุคลิกภาพ วินัย คุณธรรม และจริยธรรม 2. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดคำนวณ การใช้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ที่จำเป็นในการสื่อสารที่เหมาะสมกับยุคสมัย 3. ส่งเสริมพัฒนาระดับบุคลากรครู ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสู่มาตรฐานครูมืออาชีพ 4. ส่งเสริมพัฒนาครูและ ผู้เรียนในการใช้วิทยาการทันสมัย ด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	โรงเรียนปทุมคงคามุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่มาตรฐานสากล

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	เป้าประสงค์
		<p>5. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อการร่วมพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้านตามศักยภาพ</p> <p>6. ส่งเสริมพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นฐาน</p>	

1.4 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ

โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริได้มีการบริหารงานวิชาการ โดยได้จัดแบ่งเป็นด้านต่างๆ ซึ่งในด้านการจัดการเรียนการสอนได้มีการจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้

กลุ่มงานหลักสูตรและการเรียนการสอน

งานบริหารกลุ่มสาระ

1. บริหารงานในกลุ่มสาระฯ โดยมอบหมายงานให้บุคลากรในกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างการดำเนินงานภายในกลุ่มได้แก่ รองหัวหน้ากลุ่ม สารบรรณ พัสดุ ประชาสัมพันธ์ แผนงานและสารสนเทศ วัสดุ บรรณารักษ์ และอื่น ๆ
2. สอนในรายวิชาของกลุ่มสาระฯ ที่รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 8 คาบ/สัปดาห์ และเป็นคณะกรรมการกลุ่มบริหารวิชาการ
3. ประสานความร่วมมือในกลุ่มสาระฯ จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของกลุ่มสาระฯ
4. จัดทำโครงสร้างรายวิชาที่เปิดสอนของกลุ่มสาระฯ ในแต่ละระดับชั้น/กลุ่มการเรียน
5. วางแผนจัดอัตรากำลัง จัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กลุ่มสาระฯ เปิดสอน
6. พัฒนาการเรียนการสอนให้สนองหลักการและจุดหมายของหลักสูตร

7. ติดตาม กำกับ ดูแล ครูในกลุ่มสาระฯ ให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้จัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ประสานงานกับกลุ่มบริหารวิชาการในการจัดส่งครูเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน ตามที่หน่วยงานภายนอกประสานมา

9. วางแผนดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง การสร้าง การซ่อม การผลิต การบำรุงรักษา หรือจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ

10. มอบหมายให้พัสดุกลุ่มสาระฯ จัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ หนังสือ อุปกรณ์การเรียน ตลอดจนการดูแลรักษา และการซ่อมบำรุง

11. นิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระฯ ให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการงานพัฒนาหลักสูตร

1. วางแผนดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2552

3. ประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์

4. กำกับ ดูแล ให้ข้อเสนอแนะและอำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม

5. ติดตามผลการจัดทำหลักสูตรของกลุ่มสาระฯทุกกลุ่ม จัดทำรูปเล่ม เอกสาร เสนอรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ

6. นำหลักสูตรสถานศึกษาเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง

งานจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบตามอัธยาศัย

1. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

2. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน

ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. ประสานงานกับมหาวิทยาลัยและหัวหน้ากลุ่มสาระฯ เรื่องการส่งนิสิต/นักศึกษา มาฝึกสอน

งานจัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษ

1. ติดต่อบริษัทต่าง ๆ ในด้านต่าง ๆ แก่ครูชาวต่างประเทศ
2. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อวางแผนในการดำเนินงาน
3. จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
4. ประสานงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับกลุ่มบริหาร

วิชาการ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

งานคอมพิวเตอร์

1. ดำเนินการบริหารงานภายในกลุ่มสาระฯ /งานวางแผนจัดอัตรากำลัง
2. พัฒนาการเรียนการสอนให้สนองหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. กำกับ ติดตาม ดูแลครูในกลุ่มสาระให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประสานกับกลุ่มบริหารวิชาการ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยี

1. จัดอบรมและให้ความรู้ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และพัฒนาการเรียนการสอนแก่ครูในโรงเรียน
2. ส่งเสริมนักเรียนเข้าร่วมประกวด แข่งขันทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตตามที่หน่วยงานภายนอกประสานมา
3. ส่งเสริมให้หน่วยงานภายในโรงเรียนใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการบริหารงานในโรงเรียน
4. ให้บริการ ซ่อม บำรุง เครื่องคอมพิวเตอร์แก่หน่วยงานภายในโรงเรียน

กลุ่มงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

งานแนะแนว

1. จัดวางตัวบุคลากร ในการปฏิบัติแนะแนว
2. บริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการเรียนการสอน ปัญหาส่วนตัว และการเลือกอาชีพ
3. ทดสอบความถนัดของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกแผนการเรียนและแนะแนวในการเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาที่สูงขึ้น

4. จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน
 5. ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน
 เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. บริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาต่อของนักเรียน
 7. ดูแลจัดการด้านทุนการศึกษาของนักเรียน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับ
 มอบหมาย

งานกิจกรรมยุวกาชาด / เนตรนารี

1. สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากร ตลอดจนจัดสรรบุคลากร
 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมยุวกาชาด/กิจกรรมเนตรนารี แต่ละระดับชั้น

2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมยุวกาชาด/เนตรนารีแต่ละระดับชั้น
 3. จัดทำหลักสูตรของกิจกรรมเนตรนารี/ยุวกาชาด ระดับ ม.ต้น
 4. จัดทำโครงการจัดกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรมแก่นักเรียนแต่ละระดับชั้น
 5. ควบคุมการดำเนินงานการจัดกิจกรรม ให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
 6. ประสานงานกับงานทะเบียนและวัดผลในการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของ
 นักเรียน

7. รายงานผลการจัดกิจกรรมเสนอรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการตามลำดับ
 งานกิจกรรมชุมนุม

1. ประสานงานกับกลุ่มสาระฯ สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของ
 บุคลากร

2. จัดสรรบุคลากรเป็นที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม
 3. ประสานงานกับงานทะเบียนเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนกิจกรรมชุมนุมของ

นักเรียน
 4. พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษากิจกรรม
 ชุมนุมส่งมาเพื่อขออนุมัติ

5. รวบรวมผลการประเมินผลกิจกรรมชุมนุมเสนองานทะเบียนวัดผล
 6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการ

โรงเรียน

กลุ่มงานนิเทศและวิจัย

งานนิเทศการศึกษา

1. จัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำปฏิทินปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียน
4. จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้
5. จัดทำแบบบันทึกการนิเทศภายในโรงเรียน
6. อำนวยการณ์นิเทศ และติดตามผล ตามปฏิทินปฏิบัติการนิเทศ
7. ประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ
8. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรองผู้อำนวยการโรงเรียนและ

ผู้อำนวยการโรงเรียน

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. ศึกษา วิเคราะห์ การบริหาร การจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระฯ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
4. ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ
5. ประสานงานเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามเพื่องานวิจัย
6. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการโรงเรียน (โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. 2554: 14-21)

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่อยู่ร่วมกันในการทำงาน โดยเกิดจากการยอมรับของกลุ่มคน เกิดจากอิทธิพลที่สร้างขึ้นจากการกระทำด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เกิดจากความรู้ความสามารถตามที่ผู้อื่นมองเห็น หรือเกิดจากการได้รับเลือกโดยบุคคลที่ร่วมงานด้วย บุคคลเหล่านี้จะต้องเกิดการเรียนรู้ในการที่จะเป็นผู้นำ และสั่งสมประสบการณ์เพื่อที่จะก้าวไปเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ โดยได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังนี้

ดราฟท์ (Draft. 2005: 5) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ที่มีความตั้งใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงนั้นสะท้อนจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม

นาฮาวานดี (Nahavandi. 2000: 6-7) กล่าวว่า ภาวะผู้นำประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1.ภาวะผู้นำ คือ ปรากฏการณ์แบบกลุ่ม นั่นคือไม่มีผู้นำที่ปราศจากผู้ตาม ภาวะผู้นำนั้นจะรวมถึงการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออีกคนหนึ่ง หรือการที่สามารถชักจูงใจผู้อื่นได้นั้นเอง 2.ผู้นำใช้อำนาจหรือชี้นำกลุ่มให้เชื่อในการกระทำหรือความสำเร็จในเป้าหมายนั้นๆ ดังนั้นภาวะผู้นำ คือ เป้าหมายของการดำเนินงานโดยตรงและบทบาทที่แสดงในกลุ่มและองค์กร 3.การแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำนั้น สันนิษฐานได้จากการแบ่งกลุ่มหรือการจัดลำดับชั้นภายในกลุ่ม บางกรณีลำดับชั้นเป็นปกติทั่วไปซึ่งง่ายต่อการบ่งบอกว่าใครเป็นผู้นำ นั่นคือผู้นำจะอยู่ในลำดับบนสุด บางกรณีก็ซับซ้อนและบางครั้งก็มีการยืดหยุ่น

โอเลียร์ (O'Leary. 2000: 2) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้ทำตามที่ตนเองต้องการได้

ดูบริน (DuBrin. 1998: 2) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ยูคัล (Yukl. 1998: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เนลสัน; และ ควิก (Nelson; & Quick. 1997: 346) ให้ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership) ว่า หมายถึง กระบวนการในการแนะแนวและนำทางพฤติกรรมของคนในสภาพองการทำงาน

คาสต์; และ โรเซนซ์เวียก (สันติ บุญภิรมย์. 2552: 230; อ้างอิงจาก Kast; & Rosenzweig. 1995. 54) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง 1 เป็นหน้าที่ และ 2 เป็นสถานภาพของกลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการ นักบริหาร ผู้จัดการ นายจ้าง และหัวหน้า เป็นแบบอย่างดำเนินการในแต่ละประเภทซึ่งเรียกว่า ภาวะผู้นำ

บาร์โธล; และ มาร์ติน (Bartol; & Martin. 1994: 132) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำว่า หมายถึง กระบวนการของอิทธิพลที่มีต่อบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

เชอร์ริงตัน (Cherrington. 1994: 65) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อิทธิพลที่บุคคลพยายามแสดงออกให้เห็นว่าเหนือกว่าจากที่จะปฏิบัติตามคำสั่งปกติ

ไวริช; และ คูนต์ซ์ (อินทร กิตติก้อง. 2550: 7; อ้างอิงจาก Wehrlich; & Koontz. 1993. *Management a global Perspective*) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของการใช้อิทธิพล มีลักษณะเป็นศิลปะหรือกระบวนการในการจูงใจคนทำให้เกิดความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม

ฮอดเกตส์ (Hodgetts. 1993: 61) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่นในการชักนำให้บุคคลพยายามที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

โรบบินส์ (Robbins. 1993: 54) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการมีอิทธิพลต่อกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

สโตนเนอร์ (Stoner. 1992: 46) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า หมายถึง กระบวนการในการสั่งการและการแสดงอิทธิพลต่อสมาชิกของกลุ่มในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับงาน

คูนต์ซ์ และดอนเนลล์ (ถวิล เกื้อกุลวงศ์. 2530: 219; อ้างอิงจาก Koontz; & Donnell. 1985. 75) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลต่อบุคคล ให้บุคคลปฏิบัติตามเพื่อความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายร่วม

ภารดี อนันต์นาวี (2552: 77) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชักนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ศรุดา ชัยสุวรรณ (2552: 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลที่เป็นหัวใจสำคัญขององค์การ สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อการบริหารจัดการและการประสานงานระหว่างตนเอง คนใน

องค์กรและการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีความสุข

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 230) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะของบุคคลคนหนึ่งที่น่าให้บุคคลคนหนึ่งหรือบุคคลหลายคนได้แสดงพฤติกรรมของตนเองตามที่ผู้นำประสงค์ ภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของส่วนรวมหรือของผู้นำได้อย่างไม่มีเงื่อนไข

ชัยชาญ น้อยนันทน์; ทวี แยมดี; และ ลูกน้ำ มากลื่น (2551: 12) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการ การแสดงพฤติกรรม การใช้อิทธิพลของผู้นำที่ใช้ในการโน้มน้าวชักนำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรปฏิบัติตามความต้องการไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิเชียร วิทยอุตม (2550: 3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่การทำงานร่วมกันหรือร่วมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำจะมีมากมีน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการฝึกฝนของแต่ละบุคคล

อินทร กิตติก้อง (2550: 7) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่าเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นในการชักจูงผู้อื่นให้ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่ได้กำหนดไว้

สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร (2548: 11) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการแสดงพฤติกรรมใช้อิทธิพลของผู้นำในการโน้มน้าวจิตใจให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลในหน่วยงาน หรือกลุ่มหรือในองค์กรปฏิบัติตามความต้องการไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของผู้นำที่ตั้งไว้โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมและพึงพอใจ

กนกอร ยศไพบุลย์ (สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 10; อ้างอิงจาก กนกอร ยศไพบุลย์. 2546. ภาวะผู้นำทางการศึกษา) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อิทธิพลของการกระทำพฤติกรรมความเชื่อความรู้สึก ของบุคคลคนหนึ่งที่มีต่อบุคคลในระบบสังคมโดยที่ผู้ถูกกระทำเต็มใจยอมรับอิทธิพลนั้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546: 1) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่นโดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือสั่งการ บังคับบัญชาประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่เพื่อให้กิจกรรมงานบรรลุผลสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

ภาววัฒน์ พันธุ์แพ (2546: 11) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะในการจูงใจคนให้กระทำตามสิ่งที่ผู้นำปรารถนาโดยที่ผู้ตามเต็มใจและมีความสุขและนำไปสู่ความสำเร็จในสิ่งที่ผู้นำปรารถนา

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544: 1-2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความเป็นผู้นำของบุคคลที่จะมาประสานช่วยให้คนทั้งหลายรวมกันโดยที่ว่าจะเป็นการอยู่รวมกันก็ตาม หรือทำการร่วมกันก็ตามให้พากันไปด้วยดีสู่จุดหมายที่ดั่งใจหรืออีกนัยหนึ่ง ภาวะผู้นำก็คือคุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ดั่งใจ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544: 11-12) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำไว้ดังนี้

1. เป็นความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในด้านการกระทำตามที่ต้องการ และสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำกิจกรรมที่ช่วยบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้
2. เป็นกระบวนการความเป็นผู้นำจากการใช้อิทธิพลที่จะควบคุมและประสานงานกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย
3. เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางอำนาจอย่างหนึ่งของผู้นำจนได้รับการยอมรับนับถือในพฤติกรรมของเขาจากสมาชิกของกลุ่มและกลุ่มอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. อิทธิพลในตัวของผู้นำที่นำมาใช้ให้เข้ากับสถานการณ์โดยการชี้แนะผ่านกระบวนการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
5. การกระทำร่วมกันระหว่างบุคคลโดยมีบุคคลคนหนึ่งทำหน้าที่ให้การชี้แนะการกระทำดังกล่าวทำให้บุคคลอื่นๆเชื่อมั่นในผลงานของเขา ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้จากลักษณะการแสดงออกในการชี้แนะตามที่เขาได้แนะนำไว้
6. ความศรัทธาเริ่มและการรักษาสภาพของความเชื่อถือในการปฏิบัติการณ์ร่วมกัน
7. การที่บุคคลที่มีอิทธิพลมากและทำให้เกิดการยอมรับเกี่ยวกับการบริหารงานประจำในองค์กร
8. เป็นกระบวนการในการใช้อิทธิพลที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและมีการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตลอดจนใช้อิทธิพลให้กลุ่มธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของตน

วิภาดา คุปตานนท์ (2544: 237) กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์กรดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยใช้อิทธิพล

เหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542: 106) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (Leadership) เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540: 18) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ คือพฤติกรรมของบุคคลในการกำกับกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่าภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นโดยบุคคลคนหนึ่งที่มีอิทธิพลสามารถชักจูง โน้มน้าวใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามตนเองด้วยความเต็มใจ เป็นบุคคลที่เป็นศูนย์รวมของผู้ร่วมงาน เป็นผู้ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์การนั้นๆได้วางไว้จนสำเร็จ

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาวะที่ผู้นำต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการ ทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางวิชาการ ซึ่งจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ต่างๆ ดังนี้

สถาบันผู้นำแห่งนอร์ทดาโกต้า (North Dakota LEAD – Center. 2001: 1) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายได้มากกว่าการนิเทศกระบวนการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะต้องครอบคลุมทักษะการวางแผน การพัฒนา การทำให้เป็นผลสำเร็จ และการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ยามาดะ (สุภัคกาญจน์ ฤทธิละคร. 2548: 12; อ้างอิงจาก Yamada. 2000.

Elementary school principals, perceptions of responsibilities And competences for

International Leadership. Ed. D. Disseratation) กล่าวว่า การปฏิบัติงานของผู้นำทางวิชาการมีลำดับขั้นตอนซึ่งแต่ละขั้นตอนต่างมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น กำหนดเป้าหมาย ความสัมพันธ์โรงเรียนและชุมชน การนิเทศและการประเมิน บรรยากาศของโรงเรียน ความร่วมมือในการสอนและการพัฒนาบุคลากร และได้เสนอขั้นตอนของภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนไว้อีก 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ความสอดคล้องในการพัฒนาเป้าหมาย
2. การพัฒนาความร่วมมือของบุคลากร
3. ความต้องการของท้องถิ่น

4. การสนับสนุนจากชุมชน
5. การวางแผนดำเนินการ
6. การปฏิบัติงานในหน้าที่

เมอร์ฟี (Murphy. 1999: 17) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการควรจะให้ ความสำคัญในเรื่องของหลักสูตรเหมือนกับการสอน ในการบริหารทางวิชาการควรให้ความสำคัญ ของหลักการบริหารที่ยึดเอาหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. จำนวนของเนื้อหา
2. การจัดเนื้อหา
3. การจัดเรียงลำดับเนื้อหา
4. ความชัดเจนและความลึกซึ้งของเนื้อหา
5. ความหลากหลายของวิธีการให้ความรู้
6. การบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมาย
7. การวางแผนแนวปฏิบัติของหลักสูตร
8. คุณภาพของจุดประสงค์

เดอรวีวส์ (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ 2544: 58; อ้างอิงจาก Debeviore. 1996) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง เป็นการกระทำที่ครูใหญ่แสดงออกหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่น กระทำในอันที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

วิลด์; และ ดิมมอคค์ (ประยูร อาคม. 2548: 13; อ้างอิงจาก Wildy; & Dimmock. 1993. *Journal Of Educational Administration*. 43-61) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ กล่าว รวมถึงภาระงานของผู้บริหารหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญต่างๆ ดังนี้ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของ โรงเรียน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน กำกับติดตามการนิเทศครูเป็น คณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

คูนาร์ต (สุภัคกาญจน์ ฤทธิละคร. 2548: 11; อ้างอิงจาก Cunard. 1990. *Shairng instructional leadership: A view to stenghtening the principal,s Position*. 30-34) กล่าวว่า บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการจำเป็นต้องสร้างวิสัยทัศน์ เช่น วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับสังคมไทยในอนาคต ผู้นำจะต้องกำหนดว่าต้องการให้โรงเรียนพัฒนาไปใน ทิศทางใด จะเลือกนำวิธีการสอนรูปแบบใดมาใช้ จะจัดกระบวนการสอนอย่างไร มีข้อตกลงอะไร และ คณะทำงานจะปฏิบัติหน้าที่อย่างไร เป็นต้น

คาร์เตอร์; และ ไคทซ์ (Carter; & Kiotz. 1990: 39) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการต้องการให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการและครูได้ชื่อว่าเป็นผู้นำในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ในลักษณะดังกล่าว จะยึดเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา และมีการส่งเสริมให้บุคลากรในทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เดวิส; และ โทมัส (ถวิล มาตรการเยี่ยม. 2544: 105; อ้างอิงจาก Davis; & Thomas. 1989. *Effective School and Effective Teacher*. 40) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีคุณลักษณะที่โดดเด่นหลายประการ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ มองทะลุปรุโปร่งว่าโรงเรียนจะพัฒนาได้อย่างไรและกระตุ้นผู้ร่วมงานตระหนักถึงวิสัยทัศน์นั้นๆ
2. เป็นผู้นำที่ได้รับความคาดหวังสูงทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากร สังเกตการสอนในห้องเรียนและหรือมอบหมายงานให้ครู อาจารย์ ดำเนินการแทน ให้คำแนะนำเชิงบวกสะท้อนความคิดเพื่อปรับปรุงการสอน
3. กระตุ้นให้บุคลากรใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ช่วยขจัดสิ่งรบกวนในการสอนให้หมดไป
5. เน้นการใช้สื่อ และพัฒนาบุคลากรให้คิดและผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์
6. กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร
7. เอาใจใส่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการสอน

กรีนฟิลด์ (ถวิล มาตรการเยี่ยม. 2544: 107; อ้างอิงจาก Greenfield. 1987) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการใดๆ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนานักเรียน สร้างความพึงพอใจให้กับครู อาจารย์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการ และดำเนินการเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร 3 ประการ ดังนี้

1. มีภาพอนาคต หรือวิสัยทัศน์เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ
2. ยึดวิสัยทัศน์เป็นแนวทางการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. เน้นกิจกรรมการสอน การจัดการในห้องเรียน

ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 14) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติ

กิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553: 40) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถให้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

น้ำฝน รักษากลาง (2553: 14) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552: 46) กล่าวถึงภาวะผู้นำวิชาการไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552: 28) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการนำและกำกับการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจะแสดงบทบาทให้เห็นชัดเจนในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และงานด้านวิชาการ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551: 134) กล่าวถึงภาวะผู้นำวิชาการว่า ภาวะผู้นำวิชาการ คือ ลักษณะ พฤติกรรม และกระบวนการต่างๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เพื่อมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

สารัตน์ พวงเงิน; และ อาคม มหามาศย์ (2551: 16-17) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการนำ การสั่งการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในการปรับปรุงและการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน (school management) 2) การบริหารและจัดการหลักสูตรและการสอน (Curriculum and

Instruction Management) 3) การบริหารตนเอง ที่มงาน และชุมชน (Community, Term and Personal Management)

วีรชาติ วิลาศรี (2549: 36) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

ประยูร อาคม (2548: 13) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน 8 ด้านประกอบด้วย

1. พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การพัฒนาและการใช้หลักสูตร
3. การนิเทศศึกษา
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การจูงใจการสนับสนุนการจัดการในชั้นเรียน
6. การสนับสนุนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
7. บรรยากาศในโรงเรียน

วิโรจน์ เสียงไพเราะ (2546: 42) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การกระทำ หรือกิริยาท่าทางที่ผู้นำแสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนางานวิชาการ โดยการคิดริเริ่มนำทางให้เกิดความคิดใหม่ หรือให้การสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 1) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกถึงการพัฒนาความสามารถทางด้านวิชาการที่เป็นแบบอย่างให้ผู้ปฏิบัติตามได้กระทำตาม เป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ หรือเป็นผู้นำวิทยาการใหม่ๆ เข้ามาปรับปรุงใช้กับงานด้านวิชาการเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนางานทางด้านวิชาการ งานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างมากที่สุด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ ซึ่งงานวิชาการนั้นเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของสถานศึกษาและยังเป็นงานที่ส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง โดยผู้นำทางวิชาการนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้นำทางวิชาการนั้นจะต้องมีพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ โดยได้มีผู้กล่าวถึงแนวคิดหรือพฤติกรรมของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

เดวิส; และ โทมัส (นิภาภรณ์ พินเมืองทอง. 2545: 18; อ้างอิงจาก Davis; & Thomas. 1989. *Effective School and Effective Teacher*. 40) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการว่าควรมีพฤติกรรม 8 ประการดังนี้

1. การยึดหน้าที่ในการปรับปรุงงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานด้านวิชาการ
3. การติดตามแรงจูงใจให้แก่คณะครูและนักเรียนที่ทำงานด้านวิชาการ
4. การติดตามผลความก้าวหน้าด้านวิชาการ
5. การสรรหาทรัพยากรบุคคลและวัสดุที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
6. การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางด้านวิชาการ
7. การติดตามการปฏิบัติการสอนของครู
8. การสังเกตวิธีการสอนของครู

คลิกแมน (พัฒนา อำทำว. 2548: 11; อ้างอิงจาก Glickman. 1990. *Supervision of instructional a developmental approach*) ได้สรุปแนวคิดจากงานวิจัยเกี่ยวกับผู้นำทางวิชาการที่ประสบความสำเร็จประกอบด้วยกัน 3 หมวด ดังนี้

1. พื้นฐานความรู้ ประกอบด้วย
 - 1.1 โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ
 - 1.2 ศิลปะการพูด
 - 1.3 ปรัชญาและความเชื่อทางการศึกษา
 - 1.4 การพัฒนาการบริการ
 - 1.5 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

- 1.6 ทฤษฎีหลักสูตร
2. ภาระหน้าที่
 - 2.1 การอำนวยการและการประเมินการสอน
 - 2.2 การพัฒนาผู้ร่วมงาน
 - 2.3 การพัฒนาหลักสูตร
 - 2.4 การพัฒนากลุ่ม
 - 2.5 วิจัยปฏิบัติการ
 - 2.6 การคงอยู่ของบรรยากาศเชิงบวก
 - 2.7 คณะกรรมการโรงเรียน
3. ทักษะ
 - 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 3.2 การสื่อสาร
 - 3.3 มนุษย์
 - 3.4 การตัดสินใจและการปฏิบัติการ
 - 3.5 การประยุกต์ใช้
 - 3.6 การแก้ปัญหาและบริหารความขัดแย้ง
 - 3.7 เทคนิคการบริหารและการสอน
 - 3.8 การตั้งจุดมุ่งหมาย

เฮค; และ คณะ (นภดล ผดุงศรี. 2550: 25; อ้างอิงจาก Heck et al. 1990.

Educational Administration Quarterly. 95) ได้กล่าวถึงแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าประสงค์ของโรงเรียน
2. การสื่อสารให้ทุกคนทราบว่าโรงเรียนมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง
3. การจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการสอนของครู
4. การจัดหาแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นให้
5. การนิเทศผลการปฏิบัติงานของครู
6. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
7. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ฮอลลิงเจอร์ (อมรรัตน์ สาริย์มา. 2552:10; อ้างอิงจาก Hallinger. 1986. *Educational Administration Quarterly*. 213-231) ได้กล่าวถึงแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

- 1.1 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เน้นประจำปีของโรงเรียนอย่างแจ่มชัด
- 1.2 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติได้ตรงเป้า
- 1.3 สืบหาความต้องการของผู้ร่วมงานหรือใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้

ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมาย

- 1.4 ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายทาง

วิชาการของโรงเรียน

- 1.5 กำหนดเป้าหมายที่ครูสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนได้โดยง่าย

2. การสื่อสารเกี่ยวกับเป้าหมายของโรงเรียน

- 2.1 ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชุมชนโรงเรียนเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของ

โรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 2.2 ทหารือเกี่ยวกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนกับครูในที่ประชุม

- 2.3 อ้างอิงถึงเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนในการพิจารณาตัดสินใจ

กำหนดหลักสูตร

- 2.4 ส่งเสริมครูให้จัดป้ายนิเทศต่าง ๆ ให้มีสาระเกี่ยวกับวิชาการของโรงเรียน

เช่น แผ่นป้ายโปสเตอร์ หรือป้ายนิเทศที่เน้นวิชาการ

- 2.5 ประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้นักเรียนทราบในการประชุม

นักเรียน

3. การนิเทศและการประเมินการสอน

- 3.1 ย้ำและติดตามให้เห็นว่าสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในชั้นเรียนเป็นอันดับแรก

คือ การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้

- 3.2 ตรวจสอบผลงานของนักเรียนเพื่อประเมินการสอนของชั้นเรียน

- 3.3 สังเกตชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ (สังเกตการสอนอย่าง

ไม่เป็นทางการ คือ การสังเกตการณ์โดยที่ไม่ได้กำหนดเวลาไว้ล่วงหน้า ใช้เวลาอย่างน้อยที่สุด 5

นาทีและอาจจะมีการบันทึกความเห็นหรือการประชุมอย่างเป็นทางการหรืออาจไม่มีก็ได้) ให้เห็นถึง

จุดเด่นเฉพาะด้านในการปฏิบัติการสอนเพื่อให้คำแนะนำสำหรับการสังเกตการสอน

3.4 ซึ่ให้เห็นถึงจุดบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติการสอน โดย
การให้คำแนะนำหลังจากการสังเกตการณ์สอน

4. การประสานงานหลักสูตร

4.1 ระบุอย่างชัดเจนถึงผู้รับผิดชอบในการประสานงานหลักสูตรในระดับชั้น
ต่างๆ

4.2 นำผลการทดสอบของนักเรียนในโรงเรียนมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ
กำหนดหลักสูตร

4.3 ตรวจสอบการจัดหลักสูตรระดับชั้นเรียนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์
ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียน

4.4 ศึกษาความซ้ำซ้อนระหว่างวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน

4.5 ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในการพิจารณาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในหลักสูตร

5. การตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียน

5.1 พบปะกับครูเป็นรายบุคคลเพื่อหารือเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ
ของนักเรียน

5.2 ปรึกษากับครูในการวิเคราะห์แบบทดสอบในแต่ละข้อเพื่อชี้ให้เห็นจุดเด่น
และจุดอ่อนต่างๆของหลักสูตร

5.3 ใช้ผลทดสอบของนักเรียนเพื่อประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติงานเพื่อ
บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

5.4 แจ้งผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

5.5 แจ้งให้นักเรียนทราบถึงผลการทดสอบในระดับโรงเรียน

6. การพิทักษ์เวลาการเรียนการสอน

6.1 จำกัดเวลาการประกาศเรื่องทั่วไปที่ขัดจังหวะการเรียนการสอน

6.2 ให้เป็นที่ทราบทั่วกันว่าไม่ให้มีการเรียกนักเรียนไปที่ฝ่ายต่างๆใน
ช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอน

6.3 ให้ถือปฏิบัติโดยทั่วไปว่านักเรียนที่มาสายหรือขาดเรียนโดยไม่ได้รับ
อนุญาตต้องได้รับโทษเนื่องจากการขาดเวลาเรียนของตนเอง

6.4 ส่งเสริมให้ครูใช้ช่วงเวลาการเรียนการสอนเพื่อการสอนและการนำทักษะ
และแนวคิดใหม่ๆมาใช้

6.5 จำกัดเวลาการประกอบกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร
ในช่วงเวลาการเรียนการสอน

7. การทำตัวให้เป็นที่พบเห็นอยู่เป็นนิจ

7.1 ใช้เวลาในการสนทนากับนักเรียนหรือครูในช่วงเวลาว่างหรือหยุดพัก

7.2 เข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสนทนาหรือเรื่องต่างๆเกี่ยวกับโรงเรียนกับครูและ

นักเรียน

7.3 เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมร่วมหลักสูตร

7.4 เข้าชั้นเรียนแทนครูจนกว่าครูที่มาสายหรือที่มาสอนแทนมาถึง

7.5 สอนเพิ่มเติมให้นักเรียนหรือทำการสอนโดยตรงในชั้นเรียน

8. การสร้าง กระตุ้นให้เกิดขวัญกำลังใจในหมู่ครู

8.1 กล่าวยกย่องชมเชยครูที่มีผลงานยอดเยี่ยม

8.2 ยกย่องชมเชยครูเป็นส่วนตัวถึงความพยายามในการทำงานหรือผลการ

ปฏิบัติงานของครู

8.3 แสดงความตระหนักและยกย่องครูที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศด้วยการ

เขียนบันทึกชมเชย

8.4 หารางวัลครูที่มีความพยายามเป็นพิเศษในการปฏิบัติงานด้วยการให้

โอกาสทำงานในระดับที่จะได้รับการยอมรับในอาชีพ

8.5 สร้างโอกาสเพื่อการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพให้ครูเป็นรางวัลตอบแทน

ที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นพิเศษ

9. การส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ

9.1 ติดตามตรวจสอบให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ครูเข้าร่วม
สอดคล้องกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน

9.2 สนับสนุนอย่างจริงจังให้นำทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมปฏิบัติการมา
ใช้ในชั้นเรียน

9.3 กำหนดให้ครูเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่าง
ทั่วถึง

9.4 เป็นผู้นำหรือเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู

9.5 กำหนดเวลาส่วนหนึ่งในการประชุมคณะครูให้ครูได้แลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นและข้อมูลที่ได้รับจากกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

10. การให้การสนับสนุน กระตุ้นและการให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน

10.1 ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการเป็นเลิศด้วยการให้รางวัลอย่างเป็นทางการโดยการออกหนังสือเวียนเพื่อแจ้งเกียรติคุณหรือด้วยการแจ้งในแผ่นป้ายประกาศ

10.2 ประกาศในที่ประชุมเพื่อยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จทางวิชาการหรือที่ได้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

10.3 ให้เกียรติและให้ความสำคัญแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนหรือมีพัฒนาการทางการเรียนดีเด่น

10.4 ติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อแจ้งให้ทราบถึงผลความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการเป็นนักเรียนตัวอย่างในด้านผลการเรียนหรือด้านการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี

10.5 ส่งเสริมให้ครูถือปฏิบัติอย่างจริงจังในการให้ความสำคัญ ยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลนักเรียนที่ให้ความร่วมมือและประสบผลสำเร็จในชั้นเรียน

ในส่วนของ บันลือ พฤษภาคม (2536: 54-55) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 6 ประการดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น ความหมาย จุดหมาย โครงสร้าง หลักการของหลักสูตร ตลอดจนสาระสำคัญของหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

2. มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน คู่มือการใช้หลักสูตร ตลอดจนระเบียบการวัดผลประเมินผลการศึกษา

3. มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน อันได้แก่ การสร้างบทเรียน การเตรียมการสอน การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน วิธีสอนแบบต่างๆ การสอนวิชาต่างๆ ตลอดจนเนื้อหาวิชาซึ่งอาจเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

4. มีความเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อการติดต่อประสานงาน หรือทำหน้าที่ในบทบาทเหล่านั้น

5. มีความเข้าใจระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ปัญหาในการใช้ระเบียบวัดผลและประเมินผลมีความยุ่งยากและซับซ้อนเป็นอย่างมากนับตั้งแต่การประเมินผลเพื่อผ่านจุดประสงค์ ป.02 การออกข้อทดสอบยังไม่เป็นที่พอใจหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน เช่น เน้นหนักการทดสอบความจำมากที่สุดซึ่งขัดแย้งกับจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

6. มีความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาที่มุ่งใช้วิธีการที่กระตุ้นให้เพื่อนครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการพัฒนาวิชาชีพทางการสอน

สรุป ภาวะผู้นำวิชาการจะต้องเป็นผู้ที่กำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารจัดการงานวิชาการ มีความเข้าใจในการจัดการงานวิชาการที่ประกอบไปด้วยหลาย ๆ ส่วนประกอบกัน เป็นผู้ที่มีความรู้ในการบริหารหลักสูตร สามารถนำหลักสูตรมาใช้ได้อย่างมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด

2.3 พฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการ

ผู้นำทางวิชาการ

ผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เป็นผู้นำที่จะทำให้งานวิชาการของสถานศึกษานั้น ๆ มีความเจริญก้าวหน้า พัฒนางานทางด้านวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ตัวผู้นำเองจะต้องมีความรู้ความสามารถในการที่จะพัฒนางานวิชาการรวมถึงใส่ใจในงานวิชาการที่ถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายรวมทั้งพฤติกรรมที่พึงมีของผู้นำทางวิชาการไว้ต่าง ๆ ดังนี้

แอนเดอร์สัน; และ พิกฟอร์ด (สุภคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 16; อ้างอิงจาก Anderson; & Pigford. 1987) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. ต้องมีใจมุ่งมั่น และเจตนาแน่วแน่ที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการด้วยวิถียุทธศาสตร์ของการแสวงหาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
2. ต้องมีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในงานให้ตรงกับความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคล
3. ควรเปิดโอกาสให้ครูมีการสังเกตการสอนระหว่างเพื่อนครูด้วยกันบ้าง การเปิดโอกาสให้ครูมีการสังเกตการสอนของเพื่อนครูด้วยกันจะช่วยให้รู้ว่าครูที่ดีควรจะมีบทบาททางวิชาการหรือการสอนอย่างไร และจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับความร่วมมือจากครูด้วยความรู้สึกประทับใจต่อการที่มีผู้มาสังเกตการสอนวิธีการเช่นนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการได้เป็นอย่างดี
4. ต้องสร้างความคาดหวังให้ครูทุกคนว่าผู้บริหารสามารถสอนได้มีใช้ถนัดแต่การบริหารงานเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้เวลาในการเยี่ยมชั้นเรียนมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีความเชื่อมั่นในการเป็นผู้นำทางวิชาการได้มากขึ้นเท่านั้นและครูก็พอใจที่จะได้รับข้อเสนอแนะทางวิชาการ

5. การสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน วิธีการที่จะรู้ว่าครูสามารถนำบันทึกการสอนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไรนั้นก็ด้วยการสังเกตการปฏิบัติของครูในชั้นเรียน แต่ถ้าไม่สามารถสังเกตการสอนของครูได้ก็อาจจะดูได้จากโครงการเรียนของนักเรียนจากงาน หรือการบ้านที่ครูมอบให้หรือจากการทำข้อทดสอบของนักเรียน หรือจากการทำโครงการงานของนักเรียนประจำสาระการเรียนรู้ต่างๆของหลักสูตรหรือดูจากครูจัดทำสื่อการสอนและมีการบันทึกการใช้สื่อการสอนเป็นประจำ

6. จะต้องสื่อสารให้ครูเข้าใจว่าเวลาประชุมครูจึงควรมีเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

7. จะต้องใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆเพื่อการพบปะสังสรรค์กับคณะครู ซึ่งเวลาที่เหมาะสมในการพบปะครูคือ เวลาที่โรงเรียนเลิกหรือเวลาเข้าก่อนครูเข้าห้องเรียน

8. ควรฝึกฝนทักษะความเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ยอมอยู่ภายใต้อิทธิพลของใคร การพบปะสังสรรค์ไม่ควรทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะการรู้จักเลือกเพื่อนที่จะไม่ปฏิบัติตามใครคนใดคนหนึ่งนั้นเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่ง

9. ควรใช้เวลาส่วนหนึ่งในการอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้นำทางวิชาการที่ประสบความสำเร็จควรจะทำความคุ้นเคยกับผลงานของนักวิชาการทั้งหลาย ซึ่งจะช่วยให้อ่านเนื้อหาและมโนทัศน์ทางวิชาการที่ได้จากการอ่านหนังสือนั้นได้เป็นอย่างดี

ควรปฏิบัติงานด้านทักษะต่างๆที่จำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการให้มีคุณค่าต่อวิชาชีพ ทักษะที่สำคัญเหล่านี้ได้แก่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การนิเทศแบบคลินิก การบริหารเวลาและการเสริมสร้างทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลถึงแม้ว่าทักษะเหล่านี้จะใช้เวลามากในการพัฒนาก็ตามแต่ทักษะเหล่านี้ก็นับว่าเป็นทักษะที่จะช่วยให้พัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการได้

ทรุสตี (สุภักฎาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 15; อ้างอิงจาก Trusty. 1986.

Administrator/Supervisor Career Ladder Orientation Manual.) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการไว้ 17 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติ
3. สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของสถานศึกษา และของห้องเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

4. สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นผลมาจากงานวิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา
 5. มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน
 6. ส่งเสริมให้ครูนำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ
 7. ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินโครงการทางวิชาการของโรงเรียน
 8. ติดต่อสื่อสารกับครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ
 9. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน
 10. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเชาว์ปัญญาของนักเรียน
 11. มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน
 12. ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนดระเบียบเพื่อการแก้ปัญหาด้านวินัย
 13. ร่วมมือกับนักเรียนให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากแก้ปัญหาด้านวินัย
 14. ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากแก้ปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
 15. มีการประชุมนิเทศคณะครูเกี่ยวกับโครงการของสถานศึกษา
 16. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม
 17. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงานเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางอาชีพ
- ยาเป็น เรื่องจรรยาบรรณ (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้
1. จะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมและเป็นธรรม เป็นผู้นำทางปัญญา รอบรู้ด้านใดด้านหนึ่งชัดเจนอาศัยความรู้ประสบการณ์ที่ดีในอาชีพ
 2. ต้องเป็นผู้จูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นตัวแบบ ตัวอย่างที่ดี ผู้นำจึงต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ผู้นำต้องเป็นผู้ยอมรับจากผู้อื่น

3. ต้องเป็นนักพัฒนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทำประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ไม่เห็นแก่ตัวและพวกพ้องตนเอง เป็นนักพัฒนาที่มีความคิดเชิงบวกมองโลกในแง่ดี

4. พฤติกรรมในเชิงบริหารวิชาการ แก้ปัญหาได้

5. พฤติกรรมในการเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ เจลียวฉลาด อารมณ์มั่นคง มีความฉลาด มีอารมณ์ดี และมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง

สมพงษ์ สิงหะพล (2547: 73-77) ได้สังเคราะห์งานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านวิชาการและได้นำเสนอพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการไว้ 4 ด้านดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้

1.1 มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

1.2 ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.3 การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
ดังนี้

1.3.1 จากการปรับปรุงไปสู่การพัฒนาการเรียน

1.3.2 จากปริมาณไปสู่คุณภาพ

1.3.3 จากการดำรงรักษาไปสู่ประสิทธิผลการเรียนการสอน

1.4 ปรับปรุงกระบวนการทำงานและแสวงหาแนวทางใหม่ๆทางด้านการเรียนการสอนอยู่เสมอ

1.4.1 เน้นแนวคิด ความรู้และทักษะใหม่ในการจัดการเรียนการสอน

1.4.2 เน้นการพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนชั้นเลิศทางด้านการเรียนรู้ของนักเรียนและทางด้านการสอนของครู

1.4.3 เป็นผู้บริหารเชิงรุก (Proactive) มากกว่าเชิงรับ (Reactive) ทางด้านการเรียนการสอน

1.4.4 พัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ (Learning school / School that learns)

2. พฤติกรรมด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

2.1 มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและให้ความสำคัญกับครูในการจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการศึกษาแห่งชาติ

2.2 สร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3 จัดบริการอำนวยความสะดวกด้านสื่อการสอน แหล่งวิทยาการและวิทยาการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

2.4 กำกับ ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนและคุณภาพการสอนของครู

2.5 ให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 มีการวางแผน นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างชัดเจน และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

2.7 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

2.8 กำหนดให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

3. พฤติกรรมด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ

3.1 สร้างโอกาสและอำนวยความสะดวกให้ครูปฏิบัติงานร่วมกัน วางแผนร่วมกัน และปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน

3.2 สร้างกลไกการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู

3.3 สร้างความคาดหวังและเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาและก้าวหน้าทางวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา

3.4 จัดระบบส่งเสริมขวัญกำลังใจให้ครูที่มีผลงานพัฒนางานวิชาชีพเป็นที่ประจักษ์

3.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสอนของครูเป็นประจำ สม่ำเสมอและนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปงานของครู

3.6 มุ่งส่งเสริมพัฒนาครูให้มี “ความเป็นเลิศในการสอน (Teaching excellence)” และ “เป็นครูมืออาชีพ (Professional teacher)”

3.7 สร้างความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการแก่ครู และจัดโอกาสให้ครูเกิดความต้องการพัฒนาตนเอง (Self-development)

3.8 กระตุ้นส่งเสริม ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านการสอนของครูและกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานของครู

4. พฤติกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตร

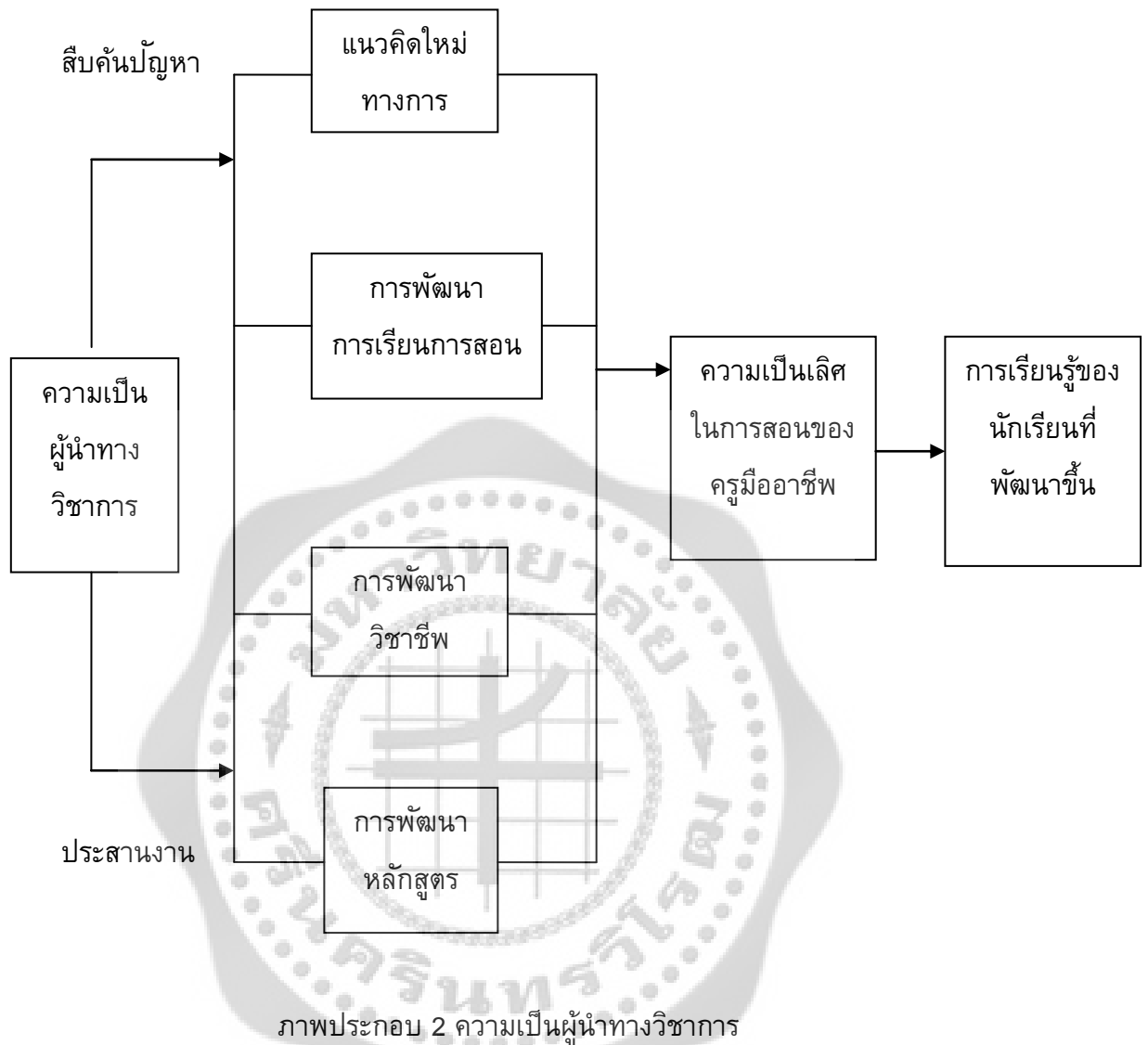
4.1 เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (State holders) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ประเมินหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร

4.2 ให้ครูและนักเรียนมีบทบาทการจากระบบการนำหลักสูตรไปใช้และมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างทั่วถึง

4.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบที่ดี

4.4 สร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นของหลักสูตร
สถานศึกษา

พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการสรุปได้ดังภาพประกอบ 2 จะเห็นว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจัดเป็น 4 กลุ่มหลัก แต่ละกลุ่มต้องเสาะหาปัญหาเพื่อส่งเสริมพัฒนาครูได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ต้องมีการประสานความสะดวกจัดโอกาสให้ครูได้เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และเป็นครูมืออาชีพในที่สุด ผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตนเองโดยผ่านพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

ที่มา : สมพงษ์ สิงหะพล, 2547: 77

สรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการดังกล่าวข้างต้นนั้นบ่งบอกว่าการเป็นผู้นำทางวิชาการต้องได้รับการบ่มเพาะ การปลูกฝัง การฝึกฝน รวมทั้งการชวนขยาย เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษากลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแหล่งการเรียนรู้และต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ตาราง 2 ตารางสรุปการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	มาตรฐานวิชาชีพครู	ไฟจิต	ขนาด	ประยุท	พัฒนา	มารธา	เฮด และคณะ	โจเซฟและโจ	ไฟเราะ	จิราวรรณ	สรุป
- ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
- ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	✓						✓			✓	✓
- ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	✓							✓	✓		✓
- ด้านการพัฒนาหลักสูตร	✓										
- ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน	✓	✓	✓		✓	✓					✓
- ด้านการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ		✓									
- ด้านการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง		✓									
- การนิเทศติดตาม				✓							

สรุปการสังเคราะห์งานวิจัย

จากการสังเคราะห์งานวิจัยปรากฏว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็นด้านที่ได้รับการยอมรับ และผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์มาใช้ในการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ

เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

นโยบายด้านการศึกษารัฐบาล

รัฐบาลโดยการนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้วางนโยบายด้านการศึกษาทั้งนี้ มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

นโยบายที่ 5 เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพและการกระจายโอกาสทางการศึกษา จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนรู้ให้เป็นแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียนนาร์รองให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเร่งดำเนินการให้ “กองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” สามารถดำเนินการตามภารกิจได้

นโยบายที่ 6 สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ พัฒนามหาวิทยาลัยให้มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับโลก ระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัยแห่งชาติเพื่อสร้างทุนทางปัญญาและนวัตกรรม ผลักดันให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การสร้างรากฐานใหม่ของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อการวิจัยสำหรับสาขาวิชาที่จำเป็น พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิจัยของชาติโดยเน้นความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพระหว่างองค์กรบริหารงานวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา

นโยบายที่ 7 เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สอดคล้องตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เร่งรัดการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพรับรองสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ และการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานให้ครบทุกอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้วางกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้วางกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. 2554: 3-10)

ด้วยแนวนโยบายและกลยุทธ์ของหน่วยงานต้นสังกัดข้างต้น จึงทำให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้จากนโยบายและการสังเคราะห์งานวิจัยและทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริออกมาเป็น 4 ด้านดังต่อไปนี้

1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4) การวิจัยในชั้นเรียน ในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญของครูที่จะใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนั้นจะต้องมีการจัดเป็นขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาทักษะต่างๆให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ณัฐวุฒิ (2554: ออนไลน์) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู หมายถึง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
3. การออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน
6. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเอง
7. การวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน
8. การศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขวัญจิตต์ เนียมเกตู (2552: 35) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ กระบวนการในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านวิชาการทุกภาคเรียน การประชุมร่วมกันในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมตามโครงสร้างหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด การสนับสนุนการจัดสอนซ่อมเสริมทุกภาคเรียน การจัดสอนแทนทุกครั้งที่คุณครูไปราชการหรือลา การสนับสนุนการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมนักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางปัญญา การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านทุกภาคเรียน การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น การสนับสนุนการจัดบรรยากาศในห้องสมุดให้จูงใจนักเรียนเข้าใช้บริการ

พรพิมล ประสงค์พร (2550: 12-13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนของครูเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การที่ครูจะจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนนั้น ครูจะต้องมีองค์ความรู้ที่จำเป็นและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆที่เป็นอยู่ในชั้นเรียน นอกจากนี้แล้ว กระบวนการที่ครูนำมาใช้ยังขึ้นอยู่กับแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่ครูยึดเป็นหลัก ซึ่งทำให้ครูแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมการสอนและเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความรู้ที่จำเป็นของครูในการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

1. ความรู้ในเนื้อหา (Content Knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน ครูควรมีความสามารถและทักษะในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี ตลอดจนข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน หากครูมีความเชี่ยวชาญจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็ว และทำให้เกิดการยอมรับนับถือยกย่องจากผู้เรียนอีกด้วย

2. ความรู้เกี่ยวกับวิชาครูโดยทั่วไป (General Pedagogical Knowledge) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับหลักการโดยทั่วไปของการจัดการชั้นเรียนหรือการจัดการใดๆในการดำเนินการถ่ายทอดวิชา

3. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร (Curriculum Knowledge) เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย หลักการ เนื้อหา วัสดุหลักสูตร (Curriculum Materials) ที่นำมาใช้ในการสอน

4. ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน (Knowledge of Learners) เป็นความรู้ความเข้าใจที่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ระดับการพัฒนาทางสติปัญญาของผู้เรียน แรงจูงใจในการเรียนรู้ มโนทัศน์เดิม มโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้อง ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นในการเรียนรู้ใหม่ของผู้เรียน

5. ความรู้เกี่ยวกับบริบทของการศึกษา (Knowledge of Educational Contexts) เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลวัตของกลุ่มในชั้นเรียนไปจนถึงการบริหารการเงินและลักษณะของชุมชน

6. ความรู้เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษา (Knowledge of Educational Aims) เป็นความรู้ที่รวมถึงประวัติและปรัชญารากฐาน ซึ่งจะช่วยให้ครูวางเป้าหมายของตนเองในทัศนะที่กว้าง

7. ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนในเนื้อหาวิชา (Pedagogical Content Knowledge) เป็นความรู้เฉพาะทางในเนื้อหาวิชา ความรู้นี้จำเป็นต่อครูในการวางแผนการสอน ครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเทคนิคการเรียนการสอน (Mastery of The Techniques of Instruction) จะต้องจัดเตรียมบทเรียนให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการเรียนของผู้เรียนแต่ละครั้ง ทั้งนี้แผนการสอนของครูจะต้องมีความยืดหยุ่นพอเพียงและปรับให้เข้ากับความสนใจและความชำนาญพิเศษของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสามารถของผู้เรียน เน้นย้ำในสิ่งที่สำคัญ สาธิตด้วยความชำนาญและให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติจริงเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะและทัศนคติของผู้เรียน

รุ่ง แก้วแดง (2541: 90-100) การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยกระบวนการหลัก ๒ กระบวนการ คือ กระบวนการเรียนรู้กับกระบวนการสอน ซึ่งกระบวนการสอนจะต้องเป็นไปเพื่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ท่านได้วิเคราะห์ให้เห็นสภาพของการเรียนการสอนที่ควรปรับเปลี่ยนไปจากอดีต ดังนี้

1. ที่ผ่านมาโดยทั่วไป โรงเรียนมีการสอนมากกว่าการเรียน ครูมีบทบาทในการทำกิจกรรมต่างๆ มากกว่าผู้เรียน ดังนั้น จึงควรมีการปฏิวัติระบบการเรียนการสอน ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนสภาพจากห้องสอนเป็นห้องเรียนและโรงสอนเป็นโรงเรียน

2. ที่ผ่านมา โรงเรียนส่วนใหญ่ยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่กลับยึดตัวครู หลักสูตร เนื้อหาวิชา สื่อ และการวัดผลเป็นหลัก การมุ่งเน้นเนื้อหาทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาสมอง ไม่ได้ใช้ความคิด และไม่ได้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดและการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงควรปฏิวัติกระบวนการเรียนรู้ โดยเปลี่ยนบทบาทของตนจากการถ่ายทอดความรู้ มาเป็นการสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ที่ผ่านมา การเรียนส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนแบบแยกส่วน แยกเป็นรายวิชา ขาดการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน และการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะที่บูรณาการมากขึ้น เปลี่ยนจากรายวิชาเป็นการเรียนแบบองค์รวม เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้แบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของตนได้

4. ที่ผ่านมาการเรียนสร้างความเครียดและความทุกข์ให้แก่เด็ก ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้ ขาดความใฝ่รู้ ดังนั้น จึงควรมีการปฏิวัติกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตามความสนใจมากขึ้น มีความสุขสนุกกับการศึกษาเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

5. ที่ผ่านมาผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้รับความรู้จากครู ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงขาดความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะขาดการเรียนรู้กระบวนการในการแสวงหาความรู้ ดังนั้น ครูจึงควรฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

6. ที่ผ่านมาการเรียนรู้ถูกจำกัดอยู่ในห้องเรียนเท่านั้น การเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในห้องเรียนเสมอไป ครูควรเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนแบบใหม่เป็นการเรียนตลอดเวลาเป็นการเรียนตามความพร้อม ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลา เรียนที่ไหนก็ได้ และสอบที่ไหน เมื่อไรก็ได้

การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับ ความหมายของการเรียนรู้ ดังสาระที่ ทิศนา แคมมณี (นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงศ์; และ คณะ. 2545: 17-18; อ้างอิงจาก ทิศนา แคมมณี. 2544: 45) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยายเติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้ที่เบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความไม่รู้ อายากรู้ อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนใจ ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้น ทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองได้จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- 6.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 6.2 การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- 6.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- 6.4 การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- 6.5 ความมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- 6.6 การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- 6.7 การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- 6.8 การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการ

ปฏิบัติการจริง

- 6.9 การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 6.10 การมีจุดมุ่งหมายของการสอน
- 6.11 ความเข้าใจผู้เรียน
- 6.12 ภูมิหลังของผู้เรียน
- 6.13 การไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- 6.14 การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหว

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการ

- 6.15 การสอนสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
- 6.16 การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นพฤติกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการต่างๆที่มีความหลากหลาย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสนุกสนาน

3.2 การบริหารจัดการชั้นเรียน

การบริหารจัดการชั้นเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ครูผู้สอนพึงกระทำให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการควบคุมชั้นเรียนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย หรือมีพฤติกรรมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ จะสามารถถ่ายทอดและพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียน ตลอดจนสร้างบรรยากาศเชิงบวกในการเรียนรู้ได้ ทั้งนี้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

ศศิธร ชันดิธรางกูร (2551: 1) การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่พบเห็นได้บ่อยในโรงเรียน คือ การควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยและตั้งใจเรียน แม้กระทั่งครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนที่มีความเชื่อมั่นในวิธีการควบคุมชั้นเรียน โดยนักเรียนเชื่อฟังและอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นๆ ได้คิดได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมนั้นอย่างกระตือรือร้น ตั้งใจ หรือมีใจจดจ่อมิใช่เพียงทำให้เสร็จภารกิจนั้น ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดองค์ความรู้และพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง และครูที่สามารถดำเนินการดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จนั้นจึงจะได้รับการยอมรับว่าเป็น “ครูมืออาชีพ”

ดังนั้น “ครูมืออาชีพ” จึงเป็นครูที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และมีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงต้องพัฒนาทักษะทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริงดังนั้นการบริหารจัดการชั้นเรียนตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งที่คุณมืออาชีพต้องให้ความสำคัญและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นเรื่องที่นักวิชาการได้ให้ความสนใจและให้คำนิยามไว้หลากหลายตามแต่บริบทของการศึกษาดังนี้

วิภาดา (2553: ออนไลน์) การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วยความคิดทั้งหมดทั้งหลายของครู การวางแผน การปฏิบัติของครูในการริเริ่มสร้างสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน และการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการชั้นเรียนกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความสัมพันธ์ของทั้งสององค์ประกอบเป็นความสัมพันธ์แบบ SYNERGISTIC คือ การรวมพลังให้เกิดผลลัพธ์ที่มากขึ้น นั่นคือ ความสำเร็จของการบริหารจัดการชั้นเรียน จะมีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

สุภาวรรณ (2552: ออนไลน์) โดยส่วนใหญ่แล้วจะเข้าใจกันว่า การจัดการชั้นเรียน คือ การจัดสภาพของห้องเรียนทางด้านกายภาพหรือการตกแต่งห้องเรียนด้วยวัสดุตกแต่งเพื่อเป็นการจูงใจนักเรียนให้มีความสดชื่นและตั้งใจเรียน นั่นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการจัดการชั้นเรียนเท่านั้น หากแต่ต้องมีการสร้างสรรค์และเอาใจใส่สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนด้วยเช่นกัน ครูจึงเป็นบุคคลที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เลยในการรับหน้าที่เป็นผู้สร้าง ผู้นำและผู้ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน กระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและใส่ใจในการศึกษาของผู้เรียน สร้างความมีระเบียบวินัยให้กับผู้เรียน อีกทั้งต้องคงสภาพสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อช่วยให้การสอนในชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืน

การจัดการชั้นเรียนจึงมีความหมายอย่างกว้าง นับตั้งแต่การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการชั้นเรียนไว้ต่าง ๆ ดังนี้

เบอร์เดน (ศศิธร ชันติธรางกูร. 2551: 2; อ้างอิงจาก Paul Burden. 1999. *Classroom Management and Discipline*. 3) ได้ให้คำจำกัดความของการจัดการชั้นเรียนไว้ว่า เป็นยุทธศาสตร์และการปฏิบัติที่ครูใช้เพื่อคงสภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อย

โบรफी (ศศิธร ชันติธรางกูร. 2551: 2; อ้างอิงจาก Jere Brophy. 1996. *Teaching Problem Students*. 5) กล่าวถึงการจัดการชั้นเรียนว่า หมายถึง การที่ครูสร้างและคงสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) การสร้างกฎระเบียบและการดำเนินการที่ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการในชั้นเรียน

ดอปเยอรา; และ ดอปเยอรา (อรุณี หรดาล. 2548: 2-51; อ้างอิงจาก Dopyera; & Dopyera, 1993) กล่าวว่าการบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้สอนให้เด็กมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของแต่ละคน

เฟลเดอร์แมน (อรุณี หรดาล. 2548: 2-51; อ้างอิงจาก Felderman, 1991) ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นการกระทำทุกอย่างของผู้สอนที่จะทำให้ห้องเรียนมีระบบระเบียบที่ดี ที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม

เอกเกิน ; และ คูชาด (ประสาท อิศรปรีดา. 2549: 337; อ้างอิงจาก Eggen; & Kauchak. มปป) ให้ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนในการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย การจัดรูปแบบห้องเรียน การสร้างกฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติในห้องเรียนสำหรับเด็ก วิธีการตอบสนองของผู้สอนต่อพฤติกรรมต่างๆของเด็ก วิธีดำเนินการสอนตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ในห้องเรียน

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548: 2) ได้อธิบายความหมายของการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การสร้างและการรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การบริหารจัดการชั้นเรียนยังรวมถึงการที่ผู้สอนสามารถใช้เวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอนได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยและการจัดที่นั่งของนักเรียนและอุปกรณ์ที่ผู้สอนจะใช้ในการสอนให้อยู่ในสภาพที่จะช่วยผู้สอนได้ในเวลาสอน สำหรับที่นั่งของนักเรียนจะต้องจัดให้มีช่องว่างพอที่ผู้สอนจะเดินไปใกล้นักเรียนได้และผู้สอนมองเห็นนักเรียนได้ทั้งชั้น ผู้สอนต้องสามารถใช้สื่อประกอบการสอนและเครื่องใช้ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนได้อย่างสะดวก

การจัดการชั้นเรียนจึงมีความหมายกว้าง นับตั้งแต่การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้กระตุ้นพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน

การจัดการชั้นเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเนื่องจากการจัดการชั้นเรียนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดประสิทธิผลได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ดังนั้นการบริหารจัดการชั้นเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจากการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้

ศศิธร ชันดิธรางกูร (2551: 2) การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญด้วยเหตุผลหลายประการคือ

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดได้น้อยถ้ามีสิ่งรบกวนในชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลาด้วยปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียน

2. นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนมีเสียงดังและสิ่งรบกวน หรือการจัดที่นั่งไม่เหมาะสมอาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางวินัยนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว หรือทำให้นักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3. การกำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนไว้ล่วงหน้าจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการชั้นเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองโดยไม่แสดงอาการหรือพฤติกรรมที่จะเป็นการรบกวนการเรียนของผู้อื่น

4. ชั้นเรียนที่มีการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างเต็มที่โดยไม่เสียเวลากับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

5. การจัดการชั้นเรียนให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรโดยคำนึงถึงกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีผลในระยะยาว คือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยเพื่อการเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคตอีกด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2552: 8-5) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการชั้นเรียนไว้ว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของนักเรียนและการควบคุมชั้นเรียนดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องโดยปราศจากการรบกวนใดๆ ทั้งนี้เพราะนักเรียนจะให้ความสนใจและร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

2. นักเรียนในชั้นเรียนจะเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะทุกคนรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการเรียนและทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยหรือปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆของห้องเรียนด้วยจึงไม่กล้าที่จะฝ่าฝืน

4. ช่วยให้ผู้สอนใช้เวลาสอนได้เต็มที่ โดยไม่ต้องเสียเวลากับการต้องคอยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียน

5. ช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี ได้เห็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งเป็นการช่วยปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะที่ดีในด้านความเป็นระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง

การยอมรับกติกาของสังคม ความสามัคคี การยอมรับผู้อื่น และอื่น ๆ อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การบริหารจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากผู้สอนขาดการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการชั้นเรียนจะส่งผลต่อนักเรียนในด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นการบริหารจัดการชั้นเรียนจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านวิชาการ ด้านระเบียบวินัย รวมถึงด้านคุณธรรมจริยธรรมอีกด้วย

เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน

ในการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูเป็นผู้ที่ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูแต่ละท่านจะมีเทคนิคที่แตกต่างกันและเทคนิคต่างๆ เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ครูแต่ละท่านจะต้องเป็นผู้คิดเป็นผู้นำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยการใช้เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียนมีผู้ให้คำจำกัดความและความสำคัญดังนี้

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548: 438-439) การบริหารจัดการชั้นเรียนขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง ผู้สอนจะต้องพยายามจัดการให้ห้องเรียนอยู่ในสภาพเรียบร้อยที่จะช่วยให้การสอนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อตามที่ผู้สอนคาดหวังไว้ ผู้สอนที่สามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพควรจะคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดที่นั่งของผู้เรียน ถ้าเป็นไปได้ผู้สอนควรจะจัดที่นั่งที่ผู้สอนสามารถเห็นผู้เรียนทุกคนที่กำลังทำอะไรอยู่ การจัดที่นั่งใช้กันในโรงเรียน มักจะจัดให้ผู้สอนมีโต๊ะที่หน้าชั้นเรียนและผู้เรียนนั่งเรียงกันเป็นแถวอย่างมีระเบียบ ที่จริงแล้วถ้าเป็นไปได้การจัดที่นั่งต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของบทเรียน และเทคนิคที่ผู้สอนใช้สอน นอกจากนี้การจัดที่นั่งแม้ว่าจะเป็นการจัดที่นั่งแบบเรียงแถวแบบเป็นระเบียบก็ควรจะสามารถปรับเปลี่ยนได้ ด้วยการย้ายที่ผู้เรียนบางคนถ้ามีความจำเป็นที่จะช่วยผู้เรียนในการเรียนรู้หรือให้เวลาในการทำงานได้อย่างเต็มที่ เป็นต้นว่า ผู้สอนอาจจะย้ายผู้เรียนที่ขบถกันให้ห่างจากกันได้

2. ควรสร้างบรรยากาศของห้องเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของห้อง หรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งของห้องเรียน และมีแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้

3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายกฎระเบียบต่างๆ ของห้องเรียนที่ผู้สอนตั้งโรงเรียนตั้งขึ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนออกความคิดเห็นว่ากฎระเบียบอันใดควรจะปรับหรือเปลี่ยนแปลงสมกับเสนอแนะกฎระเบียบใหม่ ทั้งนี้เพื่อผู้เรียนจะได้รู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมในการตั้งกฎเกณฑ์และผู้เรียนมีหน้าที่ที่จะรักษาและประพฤติดตามกฎระเบียบที่มีไว้

4. ในการเตรียมการสอนของผู้สอนนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนจะมีงานทำอยู่เสมอ เพราะการว่างงานเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

5. ผู้สอนจะต้องตระหนักเสมอว่า หน้าที่ที่สำคัญของผู้สอนอย่างหนึ่งก็คือ การดูแลผู้เรียนทั้งชั้นทุกชั่วโมงทุกนาที ผู้สอนจะต้องตระหนักว่าผู้เรียนแต่ละคนกำลังทำอะไรอยู่ ดังนั้นจึงอาจสรุปการบริหารจัดการชั้นเรียนได้ว่า เป็นพฤติกรรมกรรมการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน การจัดระเบียบความเรียบร้อย การมอบหมายหน้าที่ การจัดรูปแบบการนั่งของนักเรียน การจัดการภายในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้น ส่งเสริม บรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุผลตามเป้าหมายของการศึกษาและก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีแก่ผู้เรียน

3.3 การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน

การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งนวัตกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยการใช้ นวัตกรรมการเรียนการสอนมีผู้ให้คำจำกัดความและความสำคัญดังนี้

นิคม ทาแดง; กอบกุล ปราบประชา; และ อำนาจ เดชชัยศรี (2554: ออนไลน์) คำว่า “นวัตกรรม” (Innovation) หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น การประยุกต์วิทยาศาสตร์ โดยวิธีการ จัดระบบขึ้นมาใหม่ เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คำว่า “ใหม่” ในที่นี้หมายถึงใหม่ทั้งหมด แต่ถ้าใหม่บางส่วนหรือการใช้ของเดิมแต่จัดระบบขึ้นใหม่ และเป็น สิ่งที่อยู่ในระหว่างการทดลองใช้และติดตามผลการวิเคราะห์วิจัยยังไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็น นวัตกรรม เมื่อนวัตกรรมใดได้รับการทดสอบจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้ว นวัตกรรมนั้นก็ จะกลายเป็นเทคโนโลยีต่อไป นวัตกรรมจึงเป็นขั้นเริ่มต้นของเทคโนโลยี

เทคโนโลยีการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นที่เด่นชัดในปัจจุบันนี้ คือ การนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการศึกษาด้วยเหตุผลสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความเจริญอย่างรวดเร็วทางด้านวิชาการต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะระยะหลัง สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา วิทยาการใหม่ ๆ และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ได้ถูกค้นคิดประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ในสังคมมากมายเป็นทวีคูณ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวทางด้านหลักสูตรการเรียน การสอนของสถานศึกษา และส่งผลเป็นลูกโซ่ต่อไปถึงปัญหาการเรียนการสอน การเลือกโปรแกรมและ

การทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระใหม่ๆ ของนักเรียน ความรุนแรงและความสลับซับซ้อนของปัญหาเหล่านี้มีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณเนื้อหาวิชาการใหม่ๆ มีมากมายเกินความสามารถของผู้เกี่ยวข้องจะเลือกบันทึกจดจำและนำเสนอในลักษณะเดิมได้ จึงมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์เข้ามาช่วย เช่น การเสนอข้อมูลทางวิชาการโดยเทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ ไมโครฟอรัม และแผ่นเลเซอร์ การแนะนำการเรียนโดยระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากพัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าวมาแล้ว มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิต การปรับตัวและพัฒนาการของนักเรียน การแนะนำส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ จึงจะสามารถให้บริการครอบคลุมถึงปัญหาต่าง ๆ ได้

3. ลักษณะสังคมสารสนเทศหรือสังคมข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นผลมาจากพัฒนาการทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคม ทำให้ข่าวสารทุกรูปแบบ คือ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟฟิก และข้อมูลคอมพิวเตอร์สามารถถ่ายทอดและส่งถึงกันได้อย่างรวดเร็วทุกมุมโลก สังคมในปัจจุบันและอนาคตจะเป็นสังคมที่ท่วมท้นด้วยกระแสข้อมูลและข่าวสาร ข้อมูลและข่าวสารจำนวนมากจะอยู่ที่ความต้องการของผู้ใช้อย่างง่ายดายมาก ความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องเป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารจะหมดความสำคัญลง การแนะนำในสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการทำตัวเป็นแหล่งให้ข้อมูลมาเป็นการแนะนำแหล่งข้อมูล แนะนำการเลือกและการใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาและการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งบทบาทอย่างนี้จะทำให้สำเร็จได้ยากหากไม่สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศในปัจจุบัน

สุภาพ กุประดิษฐ์ (2554: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมการเรียนการสอนว่า นวัตกรรมการเรียนการสอน คือ แนวคิด ระบบ กระบวนการ วิธีการ กฎ ระเบียบ ทฤษฎี แนวปฏิบัติ และสิ่งประดิษฐ์ที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นวัตกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นการสร้างสรรค์ผลงานทางการศึกษารูปแบบใหม่ ๆ ของโรงเรียนซึ่งไม่เหมือนใคร และยังไม่มีใครทำมาก่อน หรืออาจเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามความต้องการของโรงเรียน

ชลธิชา มณี (2552: ออนไลน์) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า“นวัตกรรมทางการเรียนการสอน” จึงหมายถึงสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ๆหรือปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสม โดยมีการทดลองหรือพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าจะมีผลดีในทางปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เลิศชาย ปานมูข (2552: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางการเรียนการสอนว่า นวัตกรรมทางการเรียนการสอน หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ(Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต เหล่านี้เป็นต้น

อรรคเดช โสสองชั้น (2551: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมการเรียนการสอนว่า นวัตกรรมการเรียนการสอน หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบันนี้ การใช้นวัตกรรมศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aids Instruction) การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เหล่านี้ เป็นต้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวถึงนวัตกรรมการเรียนการสอนว่า องค์ประกอบและกระบวนการของสังคมการเรียนรู้ซึ่งเป็นลักษณะของกระบวนการการเรียนรู้ในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารที่ระบบการศึกษาจะต้องเป็นระบบเปิดให้อิสระภาพ ความเสมอภาค และตอบสนองต่อความจำเป็น ความต้องการ ความถนัดและขีดความสามารถของผู้เรียน โดยผ่านทางสื่อทุกรูปแบบ

ดังนั้นนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนจึงมีความหมายว่า การนำสิ่งใหม่ๆมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน การนำของเก่ามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้น

พฤติกรรมของครูในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้

พฤติกรรมของครูในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้สอดคล้องกับระบบสังคม วัฒนธรรม และกระบวนการเรียนการสอนตามยุคสมัยมาโดยตลอด กล่าวคือ 1) ในยุคสังคมบรรพกาลที่สังคมอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย การสื่อสารและคมนาคมยังมีข้อจำกัด การศึกษาเป็นการเลียนแบบ ทำตามและจดจำจากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ บทบาทของครูจึงเป็นผู้จดจำและบอกเล่าให้ผู้เรียนท่องบ่น จดจำและทำตามที่ครูบอก เทคนิควิธีและสื่อ

ต่าง ๆ จึงเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนจดจำและทำตามได้ง่าย 2) ในยุคสังคมอุตสาหกรรม และ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่ระบบสังคมเป็นสังคมกระจุก โดยมากเกิดขึ้นในเมืองขนาดใหญ่ระดับนครและมหานคร วิทยาการต่างๆ มีมากมายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระโดยตรงจากความจำและประสบการณ์ของตนได้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนไปเป็นนักออกแบบระบบการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อโสตทัศนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระแทนการบอกเล่า และเป็นผู้ให้เนื้อหาสาระด้วยตนเอง และ 3) ยุคสังคมข้อมูลข่าวสารอย่างในปัจจุบันและการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาได้ตลอดจนปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี คนมีความสุข และรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นนักจัดและออกแบบระบบการเรียนการสอน นักจัดการสารสนเทศ นักออกแบบและจัดการแหล่งสื่อการศึกษา นักออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และเป็นนักแนะแนวและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (นิคม ทาแดง; กอบกุล ปราบประชา; และ อำนวย เดชชัยศรี. 2554: ออนไลน์)

ครูในฐานะนักจัดระบบและออกแบบระบบการเรียนการสอน

การจัดระบบและการออกแบบระบบการเรียนการสอน เป็นขอบข่ายงานโดยตรงของนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และเป็นบทบาทของครูที่ต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ หรือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะลักษณะของกิจกรรม สื่อ และกระบวนการในรายละเอียดเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีการจัดระบบ หรือออกแบบระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมการเรียนการสอนนั้นๆ ก็จะประสบกับความล้มเหลวได้ง่าย ครูจึงจำเป็นต้องมีความสามารถและความชำนาญในการวิเคราะห์ระบบการเรียนการสอนเดิม การสังเคราะห์ระบบ การสร้างแบบจำลองระบบเพื่อการสื่อสารและการตรวจสอบ และการทดสอบระบบในเบื้องต้นก่อนนำไปใช้

ครูในฐานะนักจัดการสารสนเทศ

สารสนเทศในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารมีหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น สื่อสารมวลชน สื่อสารผ่านเครือข่ายและโทรคมนาคม แหล่งสื่อเครือข่ายกระจายสารโลก เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ ล้วนแต่เป็นแหล่งสารสนเทศมากมายและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าครูไม่รู้จักแหล่งสารสนเทศเหล่านี้ หรือไม่รู้จักเลือกสรร จัดเก็บ และเตรียมเชื่อมโยงในการใช้ที่เหมาะสมแล้ว การเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองก็จะประสบกับความล้มเหลว เพราะผู้เรียนจะถูกท่วมทับด้วยสารสนเทศที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือสารสนเทศที่ดึงผู้เรียนออกนอกเส้นทางการเรียน กลายเป็นสื่อให้ผู้เรียนออกนอกบทเรียนไป

ครูในฐานะนักออกแบบและจัดการแหล่งสื่อการศึกษา

การเรียนการสอนในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารนี้ ครูไม่สามารถจะใช้สื่อใดตัวหนึ่งที่มีข้อจำกัดทั้งด้านปริมาณและคุณภาพมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ได้ เพราะไม่สามารถตอบสนองต่อความคิด ความต้องการ และการสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ครูจำเป็นต้องรู้แหล่งสื่อการศึกษา เช่น แหล่งสื่อชุมชนทุกรูปแบบ แหล่งสื่อฐานข้อมูล แหล่งสื่อเว็บไซต์ และแหล่งสื่อฐานความรู้ เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว ครูจะต้องสามารถจัดระบบการใช้การสื่อสาร และการเชื่อมโยงกับแหล่งสื่อเหล่านั้น และสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

ครูในฐานะนักออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากสำหรับการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ เพราะสภาพแวดล้อมทางการศึกษาจะทำหน้าที่เป็นสื่อ นำเข้าสู่บทเรียน สื่อจุดประกายความคิดของผู้เรียน และเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางและขอบข่ายการเรียนของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความรู้สึกรักคิดและจิตใจของผู้เรียน

ครูในฐานะนักแนะแนวและอำนวยความสะดวกการเรียน

การแนะแนวการเรียนเป็นบทบาทสำคัญสำหรับการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ เพราะถ้าครูแสดงบทบาทเป็นผู้สอนเมื่อใด การที่จะมุ่งหวังให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองก็จะเป็นไปไม่ได้ ผู้เรียนก็จะเป็นได้แต่เพียงนักจำและผู้ทำตามคำบอกของครูเท่านั้น การเป็นนักแนะแนวที่มีความสามารถย่อมสามารถวางแผนการเรียนได้ดี สามารถกำหนดขอบเขต และทิศทางการเรียนแต่ละบทเรียนได้แม่นยำ ซึ่งจะเป็นผลให้ครูสามารถจัดการและเตรียมสื่อและเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนได้เหมาะสมกับบทเรียนด้วย

การใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ครูจะต้องมีบทบาทในฐานะนักจัดระบบและออกแบบระบบการเรียนการสอน ในฐานะนักจัดการสารสนเทศ ในฐานะนักออกแบบและจัดการแหล่งสื่อการศึกษา ในฐานะนักออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และในฐานะนักแนะแนวและอำนวยความสะดวกการเรียน

สรุปได้ว่าการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การปรับปรุงนวัตกรรมที่มีอยู่ให้เกิดความทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนเป็นการประยุกต์ให้เป็นระบบใหม่ ๆ และสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

3.4 การวิจัยในชั้นเรียน

หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน คือ ครูต้องปฏิบัติงานในบทบาทของตนเองทุกวิถีทางเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้เป็นเยาวชนพลเมืองที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของตนเอง ตามความเชื่อที่ว่า “นักเรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544: 3)

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 นั้น ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพด้วยการคิดค้นหาแนวทางใหม่เพื่อพัฒนาตนเอง ตลอดจนคิดค้นหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นยุทธศาสตร์สำคัญยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การที่ครูนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้จึงจะถือว่าครูได้มีส่วนร่วมสร้างนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งร่วมพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้

การปฏิรูปการเรียนรู้จะสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งครูจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง กล่าวคือ ในอดีตที่ผ่านมาครูส่วนใหญ่มีความคิดรวบยอด (Concept) ว่าการสอนกับการวิจัยนั้นแยกส่วนกัน แต่ปัจจุบันความคิดรวบยอดดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เพราะครูจะต้องทำให้การสอนและการวิจัยผสมผสานกันให้มากที่สุดไม่ใช่สิ่งที่แยกกันอีกต่อไป แต่เมื่อกล่าวถึงคำว่า การวิจัย โดยปกติแล้วครูส่วนใหญ่มักจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยุ่ยากเกินศักยภาพของตน และครูบางคนกล่าวว่าการวิจัยไม่ใช่งานของตน แต่เป็นหน้าที่ของนักวิชาการหรือนักวิจัยเท่านั้น จึงทำให้เกิดคำถามขึ้นว่าโดยแท้จริงแล้ว ครูสามารถทำวิจัยได้ด้วยตนเองหรือไม่ เมื่อทำวิจัยแล้วครูจะได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการวิจัยนั้น หากเมื่อครูมีความสามารถในการทำวิจัยได้ผลประโยชน์ที่ครูจะได้รับก็คือ ครูสามารถนำข้อค้นพบ สารสำคัญต่างๆเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาความรู้ของนักเรียนและตัวครูเอง ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา 24(5) ของพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ระบุให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และในมาตรา 30 ระบุว่าให้ผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2545: 9) และเมื่อครูมีการสั่งสมความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยของตนได้นานพอสมควรแล้ว ผลการวิจัยที่ครูปฏิบัติก็จะเป็นแนวทางที่ครูสามารถนำไปพัฒนาวิชาชีพของตนเองให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพต่อไปได้

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจุดเด่นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การวิจัยต่อเนื่องกับเปรียบเสมือนเกลียว (Spiral) คือผลของการประเมินการปฏิบัติงานอาจนำไปสู่การวางแผน และการปฏิบัติงานใหม่จนกว่าจะบรรลุผลตามจุดหมายที่ต้องการอย่างแท้จริง

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในโรงเรียน มาจากคำที่เกี่ยวข้องหลายคำ ได้แก่ การวิจัยทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แต่ละคำข้างต้นมีความหมายดังนี้

เอลเลียต (Elliot, 1991: 49) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ว่าเป็นการวิจัยประยุกต์ประเภทหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ไม่เน้นการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรใด

กรรณิศา ธิปทา (2550: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนา เช่น การสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

พันธ์ทิภา สร้างช่าง (2550: 14) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งไม่เน้นการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรใด เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาความรู้ วิธีการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งครูเป็นผู้วิจัยและเป็นผู้ใช้ผลการวิจัย

ไมตรี บุญทศ (2549: 6) ได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยในโรงเรียนไว้ว่า การวิจัยที่ผู้บริหารโรงเรียน หรือครูผู้สอน จัดทำเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนบริหารจัดการ

สถานศึกษาอย่างเป็นระบบมีระเบียบแบบแผน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนโดยใช้วิธีการในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้วิธีการ ความรู้ นำมาใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนางานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

กรมวิชาการ (2545: 9) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยกรมวิชาการ กำหนดให้นำการวิจัยมาใช้เป็นกระบวนการควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้และดำเนินงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังนี้

1. การใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนทำวิจัยเพื่อใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้
2. การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งให้ครูผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ วางแผนแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
3. การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มุ่งให้ผู้บริหารทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งจัดทำนโยบายและวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา

กรมวิชาการสรุปไว้ว่า การวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความรู้และแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ สามารถนำผลการค้นพบมาแก้ไขการเรียนรู้ หรือตัดสินใจพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประนอม เจริญชนม์ (2545: 11) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า คือ การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอน หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งครูเป็นผู้วิจัยและเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัย

พิชิต ฤทธิจรูญ (2544: 24) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2544: 6) การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษา ค้นคว้า เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 4) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนหมายความว่า การวิจัยที่ทำโดยครูในชั้นเรียนโดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการดำเนินการที่มีแผนชัดเจน กระทำอย่างรวดเร็วสามารถนำผลมาใช้ได้ทันที

ในระหว่างการทำวิจัยจะมีการสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้นี้จะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนโดยมีจุดเน้นที่เป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความหมายว่า การวิจัยที่จัดทำกรวิจัยโดยครูผู้สอน เป็นผู้วิจัยและครูผู้สอนเป็นผู้นำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน รวมทั้งยังสามารถนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนถือได้ว่าเป็นหัวใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เช่น ปัญหาทางด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นต้น ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

กรรณิศา ธิปทา (2550: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นสิ่งที่จะให้ผลดีแก่ผู้เรียนมากกว่าการที่ครูแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนตามผลการวิจัยของผู้อื่น เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ครูจึงย่อมรู้ธรรมชาติ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนของตนดีกว่าผู้อื่น แต่ครูก็ต้องพยายามศึกษา ค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ผู้อื่นทำวิจัยไว้ เพื่อนำมาเป็นฐานความคิดในการปรับนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตน และจะได้รู้ถึงข้อควรระวังที่ผู้วิจัยคนก่อนได้นำเสนอไว้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดซ้ำรอยเดิม รวมทั้งควรปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ภายในโรงเรียน หรือบุคคลภายนอกเพื่อปรับแนวคิดและประสบการณ์เหล่านั้น มาใช้เป็นแนวทางที่นำมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนได้อย่างมั่นใจต่อไป

ไมตรี บุญทศ (2549: 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า ครูต้องพยายามแก้ไขปัญหาอาจใช้เทคนิควิธีการต่างๆ หลากๆ อย่าง แต่หากมีการนำหลักการวิจัยมาใช้ในโรงเรียนจะเกิดผลดีหลายประการดังนี้

1. เป็นการทำงานอย่างมีระบบ มีกระบวนการทำงานที่เป็นขั้นตอน ผลการวิจัยน่าเชื่อถือและสามารถนำมาแก้ปัญหาได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ
2. มีเอกสารหลักฐานซึ่งเป็นร่องรอยที่เห็นได้อย่างชัดเจน เป็นการสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นให้ทุกคนพัฒนางานโดยมีเอกสารหลักฐาน หรือร่องรอยการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

3. สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งกระจายอำนาจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป สู่สถานศึกษาและเน้นให้โรงเรียนต้องรายงานผลการทำงานต่อสาธารณชนเมื่อสิ้นปีการศึกษา การทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการรายงานได้เช่นกัน

4. ประการสำคัญที่สุด การวิจัยในชั้นเรียนจะสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นการบริหารและการพัฒนางานในโรงเรียนให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย

โดยปกติครูผู้สอนได้ทำวิจัยอยู่ตลอดเวลาด้วยการศึกษาหาสาเหตุและสังเกตในขณะที่กำลังสอน ไม่ว่าจะเป็นในโครงสร้างของวิชาที่สอน เนื้อหาที่สอน วิธีสอนและการประเมินผล ในขณะที่เดียวกันก็สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน สิ่งต่างๆและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียนตลอดจนสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา การกระทำของผู้สอนดังกล่าวนี้เป็นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพียงแต่ไม่ได้ใช้วิธีการตามกระบวนการวิจัยเข้าเสริมซึ่งกระบวนการวิจัยจะช่วยให้การศึกษา การสังเกต การหาสาเหตุเป็นไปอย่างมีระบบด้วยการจดบันทึก เพื่อนำมาวิเคราะห์ แปลผล ซึ่งอาจทำด้วยตนเองหรือทำร่วมกันเป็นระดับชั้นเป็นการวิจัยที่เน้นการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติมากกว่าการแก้ปัญหาในเรื่องทฤษฎี

กรมวิชาการ (2543: 3) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยการศึกษาวิจัยไว้ว่า การพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยการศึกษาวิจัยนั้นจะเน้นไปที่การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในทางปฏิบัติ การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ มีความสัมพันธ์และเสริมซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนรู้อยู่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรในที่สุด

ครูกับพฤติกรรมในการวิจัย

ชมรมวิชาชีพครูกลุ่มแม่น้ำท่าจีน (2554. ออนไลน์) ได้เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำวิจัยระหว่างครูยุคโบราณกับครูยุคใหม่หรือยุคปฏิรูป ดังนี้

ครูยุคโบราณ		ครูยุคใหม่หรือยุคปฏิรูป	
ครู	นักวิจัย	ครู + นักวิจัย	
จัดกิจกรรม	แสวงหาวิธีการ/	จัดกิจกรรม	แสวงหาวิธีการ/
การเรียนรู้	ความรู้ใหม่ ๆ	การเรียนรู้	ความรู้ใหม่ ๆ
การสอน	ด้วยการวิจัย	การสอน	ด้วยการวิจัย

ภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบบทบาทของครูและนักวิจัย จากมุมมองในอดีตกับมุมมองในปัจจุบันและอนาคต

จากแผนภาพกล่าวได้ว่ามุมมองในอดีตเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนกับนักวิจัยจะเป็นบทบาทที่แต่ละคนต่างคนต่างทำหน้าที่ที่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนจะมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน สำหรับนักวิจัยมีหน้าที่ในการแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาหรือความรู้ใหม่ ๆ ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งผลงานการวิจัยที่ได้ อาจจะไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้วิจัยเป็นเพียง “คนนอก” ที่เข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอนเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยนำวิธีการที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและพิจารณาว่าเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้มาทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในช่วงเวลาสั้นๆ เพื่อหาผลสรุปการวิจัยว่าวิธีการที่ตนเองศึกษาเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งวิธีการดังกล่าวอาจเป็นการตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนเพียงบางส่วนเท่านั้น ไม่ใช่พัฒนาการทั้งหมด และเมื่อผู้วิจัยได้จากไปแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนก็ยังคงเกิดขึ้นอีก ในขณะที่ครูก็ยังไม่สามารถหาวิธีการแก้ไขได้ เนื่องจากครูยังขาดการเรียนรู้กระบวนการวิจัยจะต้องรอคอยจนกว่านักวิจัยคนต่อไปจะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาอีกครั้ง แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วจำนวนนักวิจัยก็คงจะมีไม่เพียงพอต่อความต้องการที่จะเข้าไปช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนตลอดเวลาที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาครูควรที่จะได้มีการจัดกระบวนการเพื่อปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวความคิดของบุคคลที่จะจบการศึกษาและออกไป

ประกอบวิชาชีพครู และครูประจำการที่สอนอยู่ในโรงเรียนจำนวนมากที่ยังขาดแนวความคิดและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยจนกระทั่งสามารถทำวิจัยได้ในฐานะครู-ผู้วิจัยที่ไม่ใช่มีหน้าที่แต่เพียงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเท่านั้น แต่จะต้องสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการให้ผู้เรียนโดยส่วนมากบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งครูผู้สอนในฐานะ “คนใน” ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาย่อมได้เปรียบนักวิจัยที่เป็น “คนนอก” (ที่เข้ามาเก็บรวบรวมผลเพื่อนำเสนอเป็นผลงานของตน) จะเป็นผู้ที่รู้ปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง เพียงแต่ครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่หมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนเพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงกล่าวสรุปได้ว่า ครูในฐานะ “ครู-ผู้วิจัย” ในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องทำหน้าที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปพร้อมๆ กับการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และวิธีการที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอน (Teaching and learning) การวัดผล (Improving and Developing) และการวิจัย (Researching)

ภาระงานของครูยุคใหม่กับการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ศึกษาจุดประสงค์รายวิชา
2. สร้างและพัฒนาแผนการสอน
สื่อการสอน/เครื่องมือวัดผล
3. ทดสอบ/ประเมินผลผู้เรียน
4. ประเมินผลผู้เรียน และสรุปผล
ของการพัฒนาผู้เรียน

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. กำหนดปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ศึกษาวิธีการ/พัฒนา นวัตกรรม
ที่นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา/พัฒนา
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ
4. วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผล
และสรุปรายงานผลการวิจัย

ภาพประกอบ 4 การเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากแผนภาพแสดงการเปรียบเทียบระหว่างภาระงานของครูผู้สอนกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติการแบบคู่ขนาน หรือกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพียงแต่ครูผู้สอนอาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปของปัญหาที่ได้แก้ไข หรืออาจจะเป็นการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/นวัตกรรมที่คาดว่าจะมีความเหมาะสมที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำมาพัฒนาและวางแผนในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนที่จะนำไปปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นตอน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ (การทดสอบ/การสังเกต/การสอบถาม) และในเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วให้เร่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เสร็จ เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้รับทราบประเด็นที่ผู้เรียนยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายใด เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้แสวงหาวิธีการใหม่มาช่วยเสริมให้ผู้เรียนที่ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายให้บรรลุมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ และในแต่ละภาคเรียนครูผู้สอนควรจะได้สรุปผลการพัฒนาการและปัญหาที่ยังแก้ไขไม่สำเร็จไว้เป็นหลักฐาน เพื่อที่ในเวลาต่อไปครูจะได้นำมาปรับปรุง หรือแสวงหาวิธีการใหม่ที่คาดว่าจะพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

ปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียน

ในการทำวิจัยในชั้นเรียนสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นจากการที่ครูขาดความมั่นใจในการทำงานวิจัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือเกิดจากการกล่าวอ้างต่างๆ เพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ประสบผลสำเร็จดังที่มีผู้ให้ข้อจำกัดในการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544: 4) ได้เสนอปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ครูไม่ตระหนักในความสำคัญของงานทำวิจัย
3. ครูมองเห็นว่างานวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก เพราะคิดว่างานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยแบบที่มีแบบแผน (แบบ 5 บท)
4. ขาดแนวทางหรือผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ขาดเอกสารตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
6. ครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะแยกงานวิจัยออกจากการเรียนการสอน

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 4-16) ได้เสนอปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัย ซึ่งอาจเนื่องจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากนักวิจัยหรือวิทยากรการวิจัยที่มักจะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยให้กับครูผู้สอนในลักษณะของการวิจัยในเชิงทฤษฎี(สำหรับนักวิจัย) มากกว่ากระบวนการวิจัยที่ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะเรื่องของการใช้สถิติขั้นสูง(ที่มีความซับซ้อนในการคิดคำนวณ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งที่แท้จริงแล้วงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่ตอบปัญหาเฉพาะเรื่อง ไม่ต้องการอ้างอิงสถานการณ์โดยทั่วไป ดังนั้นสถิติที่ใช้จึงเป็นสถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลเท่านั้นก็อาจเพียงพอแล้ว หรือในงานวิจัยในชั้นเรียนบางเรื่องอาจไม่มีการใช้สถิติเลยก็ได้เพราะเป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพที่ใช้ข้อความในการบรรยายประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น แต่ถ้าครูผู้สอนต้องการใช้สถิติขั้นสูงก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นได้ เนื่องจากการให้คำปรึกษาดังกล่าวเป็นภาระหน้าที่ที่ผู้เชี่ยวชาญจะต้องให้ความช่วยเหลืออยู่แล้ว

2. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่างานวิจัยไม่อยู่ในขอบเขตของงานที่ครูผู้สอนจะปฏิบัติได้ อันเกิดจากการยึดติดกับบทบาทเดิมที่จำแนกบทบาทของครูผู้สอนกับผู้วิจัยเป็นการปฏิบัติงานที่แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด เนื่องจากมีภาระงานหรือจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แต่ในปัจจุบันครูผู้สอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงงานวิจัยได้แล้วเนื่องจากในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุให้ครูผู้สอนต้องใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนและก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ครูผู้สอนมีความสนใจการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นหรืออาจเป็นเนื่องด้วยข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ดังจะพิจารณาได้จากความสนใจของครูผู้สอนที่จะเข้าร่วมอบรม สัมมนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่หน่วยงานทางการศึกษาได้จัดขึ้นบ่อยครั้ง หรือในบางครั้งต้องออกทุนด้วยตนเองเพื่อลงทะเบียนเข้าอบรมก็มีครูผู้สอนเข้าร่วมเป็นจำนวนมากจนสถานที่อบรมไม่เพียงพอ

3. ครูผู้สอนไม่มีเวลาทำงานวิจัย เนื่องด้วยมีความเข้าใจและเห็นตัวอย่างการทำงานวิจัยของนักวิจัยหรือนักศึกษาในระดับปริญญาโทที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมากเพื่อที่จะให้ได้วิธีการ/นวัตกรรมที่จะนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อผู้บริหารต้องการให้ทำวิจัยจึงปฏิเสธพร้อมกับอ้างเหตุผลว่าไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าเนื่องด้วยได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวนมาก แต่ต่อไป

ครูผู้สอนคงจะกล่าวอ้างเหตุผลไม่ได้แล้วเพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตาม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงขอทำความเข้าใจกับ ครูผู้สอนใหม่ว่าการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเอกสารจำนวนมาก เนื่องจากจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนมิใช่ใช้เพื่ออ้างอิงในสถานการณ์ ทั่วไป ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็เพียงแต่ต้องการให้ครูผู้สอนเรียนรู้ วิธีการและขั้นตอนการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและผู้อื่นได้ทำงานวิจัยที่มีเรื่องคล้ายๆกับตนเองมีปัญห ะอะไรเกิดขึ้นบ้างและผลการวิจัยเป็นอย่างไรเพื่อที่จะได้นำมาวางแผนปรับปรุงงานวิจัยของตนเองให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การไม่ได้รับการสนับสนุนการทำงานวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา ในอดีต เนื่องจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้บริหารที่เข้าใจว่าการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำเป็นต้องใช้ เวลามากในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจจะทำให้ครูผู้สอน จะต้องละทิ้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอนไป แต่ต่อมาหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้จัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติในชั้น เรียนของครูผู้สอนว่า เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนสามารถทำคู่ขนานโดยไม่เสียเวลาของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพียงแต่ครูผู้สอนจะต้องรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ประกอบกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 30 ที่ระบุให้สถานศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนั้นในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา จะจัดส่งครูผู้สอนที่เป็นแกนนำเข้าร่วมประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อ นำมาขยายผลให้กับครูในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ แต่เนื่องจากครูแกนนำยังไม่สามารถ ถ่ายทอดกระบวนการวิจัยที่ได้รับได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้ปัจจุบันการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นไปอย่างช้าๆ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานในระดับสูงที่จะต้องจัดสรรงบประมาณอย่าง พอเพียงที่จะให้ครูผู้สอนทุกคนได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนจากวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็น อย่างดีอันจะส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถนำไปพัฒนาตนเองในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้นปัญหาในการวิจัยส่วนมากเกิดจากครูผู้สอนที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาด ประสบการณ์ในการทำวิจัย ไม่ได้รับการสนับสนุนหรือการให้คำปรึกษาที่ดีจากผู้บริหารแม้กระทั่ง

การที่ครูผู้สอนมักจะอ้างว่าไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้การวิจัยในชั้นเรียนที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนขาดการพัฒนา

โดยสรุปการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นกระบวนการในการแก้ปัญหา การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน หรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้ เช่น การสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้นำได้ดังต่อไปนี้ พฤติกรรมด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ พฤติกรรมด้านการพัฒนาการเรียนการสอน พฤติกรรมด้านการส่งเสริมพัฒนาครู พฤติกรรมด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ พฤติกรรมด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พฤติกรรมด้านการวิจัย พฤติกรรมด้านพัฒนาหลักสูตร ฯลฯ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสนใจที่จะทำการวิจัยถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4) การวิจัยในชั้นเรียน

4. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวมากำหนดตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ตำแหน่ง

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสุระพล ชังดวงจิต (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของข้าราชการครูระดับบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับภาวะผู้นำของข้าราชการครูระดับบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยในระดับมาก รองลงมาคือรูปแบบภาวะผู้นำแบบอัตตาธิปไตยและแบบตามสบาย เมื่อจำแนกตามตำแหน่งมีระดับภาวะผู้นำแต่ละรูปแบบไม่แตกต่างกัน ส่วน ธรรมนูญันท์ เรือนดาหลวง (2551: 94) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

นตววรรณ ทับเวช (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการปฏิบัติงานทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารและครู มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันและอรรถพล เทียบคุณ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษา การปฏิบัติงานด้านการสอนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มี ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา วิทยฐานะและประสบการณ์ โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ทั้ง 12 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มี ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และวิทยฐานะต่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมทั้ง 12 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับนิตยา มังสุรีย์ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาต่อการจัดการศึกษาในเขตอำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต พบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต โดยครูที่มีวุฒิก่อนการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ อายุและวิทยฐานะต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานทุกด้านและโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิทยฐานะเป็นตัวแปรพบว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุนารินทร์ ยามสุข (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตามวิทยฐานะโดยรวมแตกต่างกัน พบว่าครูต่ำกว่าครู คศ.2 มีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันทำให้ผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความสนใจจึงนำตัวแปรนี้มาศึกษาโดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้แก่ 1. วิทยฐานะชำนาญการ 2. วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ 3. ครูผู้ช่วย และครู คศ.1 และ 4. ครูอัตราจ้าง

2. ประสพการณ์ในการสอน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของณัฐมานันท์ เรือนดาหลวง (2551: 95) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประสพการณ์ในการสอน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สุระพล ชั่งดวงจิต (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของข้าราชการครูระดับบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับภาวะผู้นำในแต่ละรูปแบบของข้าราชการครูระดับบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือรูปแบบภาวะผู้นำแบบอัตตาธิปไตยและแบบตามสบายอยู่ในระดับปานกลาง ภาวะผู้นำทั้ง 3 รูปแบบของข้าราชการครูระดับบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสพการณ์ในการสอน มีระดับภาวะผู้นำแต่ละรูปแบบไม่แตกต่างกัน ส่วนสุวัฒน์ อินทวงศ์ (2550: 77) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการทำงานเป็นทีมตามการรับรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสพการณ์แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของผู้บริหาร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ประสพการณ์ในการสอนที่แตกต่างกันทำให้มีผลต่อความเป็นผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยมีความสนใจจึงนำตัวแปรนี้มาศึกษาโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1.ประสพการณ์ในการสอนตั้งแต่ 1 – 5 ปี 2.ประสพการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี – 10 ปี และ 3.ประสพการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. ประสพการณ์การอบรม

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของสมจิตร์ เลิศอาวาส (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูภาษาไทย ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางสะพาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสพการณ์การอบรมต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่เคยอบรมกับครูที่ไม่เคยอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับเสริมบุญ วิจิตรไพศาล (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสตรีนันทบุรี พบว่า ครูที่มีประสพการณ์การอบรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุทิน โดพานิชสุรีย์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษาทั้งสามด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์การอบรมที่แตกต่างกันทำให้มีผลต่อความเป็นผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยมีความสนใจจึงนำตัวแปรนี้มาศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1.ประสบการณ์การอบรม 1 – 50 ครั้ง และ 2.ประสบการณ์อบรมตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

อภิรักษ์ นานา (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อันดับสุดท้าย คือ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2) ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านโดยมีปัญหามากอันดับแรกคือด้านการพัฒนาหลักสูตร และมีปัญหาอันดับสุดท้าย คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ความต้องการในการบริหารงานวิชาการพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับ มาก ทั้งภาพรวมและรายด้านโดยมีความต้องการมากอันดับแรก คือด้านการจัดการเรียนการสอนรองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาทรัพยากรสื่อและเทคโนโลยี ตามลำดับ 4) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พียัน ชิตสกุล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการจัดการเรียนการสอน งานบริหาร

ฝ่ายวิชาการ งานนิเทศการสอน และงานสื่อการเรียนการสอนและอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ งาน วัดผลและประเมินผลการเรียน

วัชรวิวรรณ ไชยแสนทา (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับครูประจำชั้นระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดบางประกอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เหมาะสมจำแนกออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ด้านศักยภาพและความรับผิดชอบของครูปฐมวัย ด้านการพัฒนาผู้เรียนและการดูแลชั้นเรียน และด้านการพัฒนาการของผู้เรียน

จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีอำนาจพยากรณ์ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการต้องมี พฤติกรรมที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนโดยพฤติกรรมดังกล่าวประกอบไปด้วย 1) การจัดการด้านการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการภายในชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน 4) การวิจัยในชั้นเรียน 5) การแสวงหาความรู้มาใช้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคูณลักษณะที่มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยต่างประเทศ

บุชชี (Buzzi. 1991, June: 3167 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของประสิทธิผลโรงเรียน ขนาดที่เลือกในการเป็นผู้นำการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษารัฐคอนเนคตัต พบว่า การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการหรือผู้นำทางการสอนที่เข้มแข็งของผู้บริหารช่วยให้โรงเรียนมี ประสิทธิภาพ โดยหมายรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและจัดให้มีสิ่งที่ ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการโดยที่ ผู้บริหารมีความคาดหวังสูง จะช่วยให้ครู – อาจารย์จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

โรดริเกซ (Rodrigues. 1997: Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ และวัฒนธรรมองค์กรตามการรับรู้ของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจะทำให้ผู้ร่วมงานและชุมชนมีความผูกพันต่อสถาบัน และกิจกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจะเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน และการทำงานร่วมงานกับชุมชน

แอนเดอร์สัน (Anderson. 2000: Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา โดยมีพฤติกรรมดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

โจเซฟ (Joseph. 2000: Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล เกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยใช้มิติการมองของครู ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิริยาย้อนกลับ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพ

ซูโปวิทซ์; และ พอคลินโก (Supovitz; & Poglinco. 2001: Abstract) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในการปฏิรูปการเรียนการสอนที่ยึดมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการโดยการ 1) สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับครู 2) เน้นความร่วมมือและการสื่อสาร 3) สร้างและพัฒนาผู้นำคนอื่น ๆ 4) ประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง 5) กำหนดกรอบความรับผิดชอบในการทำงาน 6) สังเกตการสอนและผลที่เกิดจากการสอน 7) อำนวยความสะดวกให้ครูได้รับพัฒนาทางวิชาการ 8) บริหารจัดการเวลาโดยเน้นความสำคัญแก่การเรียนการสอน 9) เป็นผู้สนับสนุน และให้บริการแก่ครู 10) มุ่งให้ความสนใจที่ผลงาน

วอเตอร์; และ คณะ (Water; & Others. 2003: Abstract) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อค้นหาคำตอบว่าในช่วง 30 ปีที่ผ่านมางานวิจัยได้บอกอะไรบ้างเกี่ยวกับผลของภาวะผู้นำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งในบทนำของรายงานวิจัยระบุว่า ไม่มีวิธีแก้ปัญหาวิธีใดที่สามารถนำมาใช้ได้ อย่างไม่ได้ผลสมบูรณ์แบบ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาทางการศึกษา หรือปัญหาขององค์กรใด ๆ ก็ตาม เช่นเดียวกันกับเรื่องภาวะผู้นำซึ่งถือว่าเป็นเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความมีประสิทธิภาพของการศึกษา อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่เรียบเรียงใหม่ให้สะดวกต่อการเข้าถึง และการประยุกต์ใช้ของผู้บริหารย่อม

สามารถเพิ่มความมีประสิทธิภาพของภาวะผู้นำทางวิชาการได้ สำหรับข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า

1. มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย
3. มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ 21 ข้อที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ พฤติกรรมภาวะผู้นำในด้าน 1) คำเนิ่งถึงวัฒนธรรมองค์การ 2) วางระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน 3) ออกกฎข้อบังคับที่ปกป้องครูให้สามารถทุ่มเทเพื่อการสอน 4) แสวงหาทรัพยากร 5) สร้างและพัฒนาหลักสูตรการสอนและการวัดผล 6) กำหนดจุดเน้นในเป้าหมาย 7) แสวงหาความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับหลักสูตรการวัดผลและการสอน 8) สร้างวิสัยทัศน์ร่วม 9) ให้รางวัลสำหรับความสำเร็จ 10) มีทักษะการสื่อสาร 11) เป็นนักประชาสัมพันธ์ 12) ให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมตัดสินใจ 13) ยอมรับทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว 14) มีมนุษยสัมพันธ์ 15) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 16) มองโลกแง่ดี 17) มีอุดมการณ์ 18) ติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียน 19) ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย 20) คำเนิ่งถึงสถานการณ์ และ 21) เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดสติปัญญา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งส่วนที่สำคัญที่สุดคืองานทางด้านวิชาการที่เป็นงานหลักที่จะนำพาองค์กรหรือสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้จนสำเร็จ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในปี 2554 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และโรงเรียนสิริรัตนารร รวมทั้งสิ้น 566 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในปี 2554 จำนวนทั้งสิ้น 249 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดประชากรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตำแหน่งของครูเป็นชั้น (Strata) โดยมีครูเป็นหน่วยการสุ่ม ดังตาราง

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยฐานะชำนาญการ	275	114
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	112	46
ผู้ช่วยและครู คศ.1	119	49
อัตรากำลัง	60	40
รวม	566	249

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และ ประสบการณ์การอบรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยมาตรฐานวิชาชีพครูและงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งได้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูออกมาดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และ 4) การวิจัยในชั้นเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ศึกษา
3. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
4. เสนอเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยได้ค่าระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับแก้ไขเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออีกครั้งก่อนจะนำไปทดลองต่อไป
5. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficients) ตามแนวคิดของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96
6. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสน่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์
7. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์
8. นำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 249 ชุด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาในสภาพสมบูรณ์ จำนวน 249 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกฉบับมาให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้
3. นำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ 4 ด้านโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

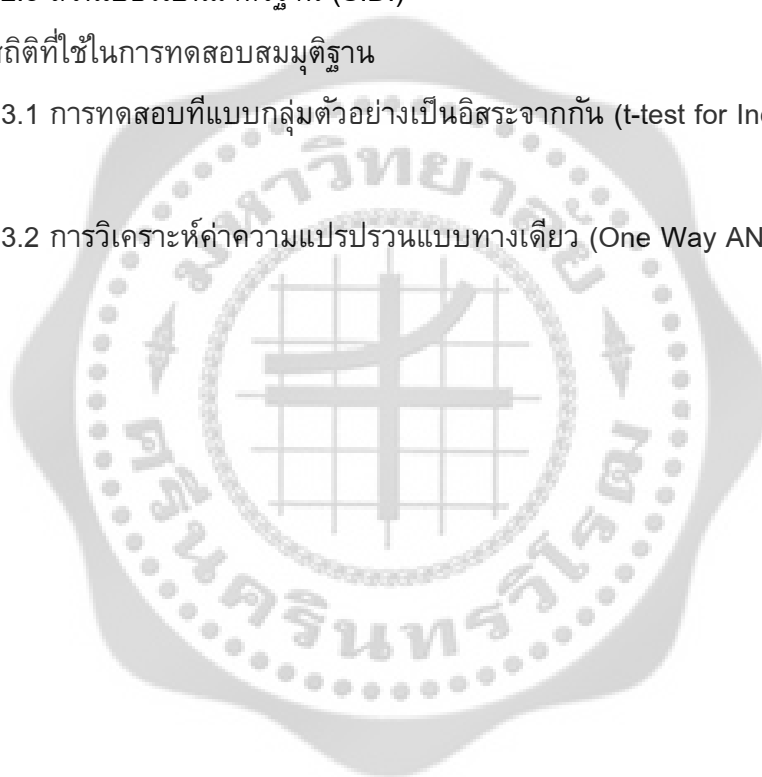
3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

5. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)
 - 1.2 หาสถิติสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficients)
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน
 - 3.1 การทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent sample)
 - 3.2 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลตามลำดับ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution (One way ANOVA)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และ ประสบการณ์การอบรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยฐานะชำนาญการ	114	45.78
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	46	18.48
ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	49	19.68
ครูอัตราจ้าง	40	16.06
รวม	249	100

จากตาราง 4 แสดงว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 45.78 ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 19.68 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 18.48 และ ครูอัตราจ้าง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ปี	73	29.32
มากกว่า 5-10 ปี	57	22.89
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	119	47.79
รวม	249	100

จากตาราง 5 แสดงว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 47.79 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 29.32 และ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 22.89

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การอบรม

ประสบการณ์การอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-50 ครั้ง	190	76.31
ตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป	59	23.69
รวม	249	100

จากตาราง 6 แสดงว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การอบรม พบว่าครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรม 1 – 50 ครั้ง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 76.31 และครูที่มีประสบการณ์การอบรมตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 23.69

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน

2.1. การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้านมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.05	0.39	มาก
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.15	0.46	มาก
ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน	3.99	0.53	มาก
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	3.91	0.61	มาก
รวม	4.03	0.43	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.46) ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.39) ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.53) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.61) ตามลำดับ

2.2. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายข้อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
<u>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>			
1.ท่านมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในการสอนล่วงหน้า	4.12	0.58	มาก
2.ท่านปรับเนื้อหาและบทเรียนให้ทันต่อความรู้ใหม่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง	4.18	0.54	มาก
3.ท่านมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ	4.11	0.55	มาก
4.ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา	4.25	0.54	มาก
5.ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนเมื่อเรียนจบในบทเรียนนั้นๆ	4.23	0.69	มาก
6.ท่านมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.25	0.65	มาก
7.ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันท่วงที	4.24	0.66	มาก
8.ท่านใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.54	0.72	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9.ท่านใช้หลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	3.53	0.72	มาก
รวม	4.05	0.39	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.54) รองลงมา คือ ท่านมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.65) และท่านมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.66)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
<u>ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน</u>			
10.ท่านมีการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ	4.03	0.55	มาก
11.ท่านให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน	4.49	0.59	มาก
12.ท่านตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และทั่วถึง	3.94	0.54	มาก
13.ท่านบริหารห้องเรียนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่ การเรียนการสอน	3.88	0.62	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
14. ท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดและวางแผนจัด สิ่งแวดล้อมของชั้นเรียน	4.16	0.74	มาก
15. ท่านส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของโรงเรียน	4.45	0.63	มาก
16. ท่านมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนและจัดให้มีมุมเสริม ประสบการณ์ต่างๆอย่างครบถ้วน	3.76	0.64	มาก
17. ท่านมีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาโดยให้คำปรึกษาและ ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา	4.39	0.64	มาก
18. ท่านส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกโดยการ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้นักเรียน	4.37	0.62	มาก
19. ท่านส่งเสริม ยกย่อง ชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่ เรียนดี ประพฤติดี	4.47	0.61	มาก
20. ท่านส่งเสริมการจัดป้ายนิเทศและมุมความรู้เพื่อให้นักเรียนได้รับ ความรู้เพิ่มเติมในชั้นเรียน	4.03	0.81	มาก
21. ท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบริหารจัดการชั้น เรียนระหว่างครูทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.90	0.82	มาก
22. ท่านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	4.01	0.75	มาก
23. ท่านส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและ นักเรียนกับนักเรียน	4.38	0.60	มาก
24. ท่านจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและ เอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	3.91	0.66	มาก
รวม	4.15	0.46	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต
เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมี
คะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ ท่านให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ท่านส่งเสริม ยกย่อง ชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่

เรียนดี ประพฤติดี ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.61) และ ท่านส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.63)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายข้อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
<u>ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน</u>			
25.ท่านใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า	4.09	0.56	มาก
26.ท่านจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.00	0.60	มาก
27.ท่านมีการนำนวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน	3.92	0.60	มาก
28.ท่านมีการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.07	0.79	มาก
29.ท่านมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.02	0.83	มาก
30.ท่านมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.69	มาก
31.ท่านได้เข้ารับการอบรมความรู้และทักษะในการใช้นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.68	มาก
32.ท่านใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน	3.86	0.75	มาก
รวม	3.99	0.53	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ ท่านมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.69) รองลงมา คือ ท่านใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.56) และ ท่านมีการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.79)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและเป็นรายข้อ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	\bar{X}	S.D.	ระดับ
<u>ด้านการวิจัยในชั้นเรียน</u>			
33. ท่านมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.05	0.72	มาก
34. ท่านสำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน แล้วนำมาวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงนักเรียน	3.84	0.63	มาก
35. ท่านวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไข	4.09	0.72	มาก
36. ท่านรวบรวมปัญหาโดยการนำมาจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาตามหลักแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ปัญหา เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	3.73	0.69	มาก
37. ท่านมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน	3.67	0.70	มาก
38. ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	3.90	0.83	มาก
39. ท่านศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา	4.10	0.72	มาก
40. ท่านมีการดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้	3.94	0.83	มาก
รวม	3.91	0.61	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ ท่านศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.72) รองลงมา คือ ท่านวิเคราะห์

สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไข ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.72) และ ท่านมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.72)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบสอบถามความภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามตัวแปรอิสระดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ One Way ANOVA ทดสอบความแตกต่าง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 12 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.95	0.98		
	ภายในกลุ่ม	245	34.93	0.14	6.90*	0.001
	รวม	248	37.88			
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.83	1.61		
	ภายในกลุ่ม	245	46.52	0.19	8.47*	0.001
	รวม	248	51.34			
ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.35	0.45		
	ภายในกลุ่ม	245	68.13	0.28	1.62	0.186
	รวม	248	69.48			
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.57	1.52		
	ภายในกลุ่ม	245	86.68	0.35	4.30*	0.006
	รวม	248	91.25			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.75	0.92		
	ภายในกลุ่ม	245	42.63	0.17	5.26*	0.002
	รวม	248	45.38			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามตำแหน่ง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	วิทยฐานะ ชำนาญ การ	วิทยฐานะ ชำนาญ การพิเศษ และ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	ครูอัตรา จ้าง
	\bar{X} (4.14)	(4.12)	(3.92)	(3.89)
วิทยฐานะชำนาญการ	(4.14)	-	0.22*	0.25*
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	(4.12)	-	0.20	0.23
ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	(3.92)		-	0.03
ครูอัตราจ้าง	(3.89)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกับกับครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สูงกว่าครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่ พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำแนกตามตำแหน่ง

	วิทยฐานะ ชำนาญการ	วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	ครูอัตรา จ้าง
ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	\bar{X} (4.27)	(4.18)	(4.00)	(3.93)
วิทยฐานะชำนาญการ	(4.27)	-	0.27*	0.34*
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	(4.18)	-	0.18	0.25
ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	(4.00)		-	0.07
ครูอัตราจ้าง	(3.93)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน แตกต่างกับกับครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สูงกว่าครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการวิจัยในชั้นเรียน
จำแนกตามตำแหน่ง

	วิทยฐานะ ชำนาญการ	วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	ครูอัตรา จ้าง
ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	\bar{X} (4.01)	(4.00)	(3.67)	(3.85)
วิทยฐานะชำนาญการ	(4.01)	- 0.01	0.34*	0.16
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	(4.00)	-	0.33	0.15
ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	(3.67)		-	0.18
ครูอัตราจ้าง	(3.85)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกับกับครูผู้ช่วยและครู คศ.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าครูผู้ช่วยและครู คศ.1 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านรวม จำแนกตามตำแหน่ง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านรวม	วิทยฐานะ ชำนาญ การ	วิทยฐานะ ชำนาญ การพิเศษ และ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ	ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	ครูอัตรา จ้าง
	\bar{X} (4.11)	(4.08)	(3.90)	(3.87)
วิทยฐานะชำนาญการ	(4.11)	-	0.21*	0.24*
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	(4.08)	-	0.18	0.21
ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1	(3.90)		-	0.02
ครูอัตราจ้าง	(3.87)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านรวม แตกต่างกับกับครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านรวม สูงกว่าครูผู้ช่วยและครู คศ.1 และ ครูอัตราจ้าง ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

3.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน การวิเคราะห์หาค่านี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ One Way ANOVA ทดสอบความแตกต่าง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 17 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2		แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
	ระหว่างกลุ่ม		2	1.80	0.90		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ภายในกลุ่ม		246	36.07	0.15	6.15*	0.002
	รวม		248	37.88			
	ระหว่างกลุ่ม		2	5.83	2.91		
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	ภายในกลุ่ม		246	45.51	0.19	15.75*	0.001
	รวม		248	51.34			
	ระหว่างกลุ่ม		2	3.39	1.69		
ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียน การสอน	ภายในกลุ่ม		246	66.09	0.27	6.31*	0.002
	รวม		248	69.48			
	ระหว่างกลุ่ม		2	8.94	4.47		
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	ภายในกลุ่ม		246	82.31	0.33	13.35*	0.001
	รวม		248	91.25			
	ระหว่างกลุ่ม		2	3.57	1.78		
รวม	ภายในกลุ่ม		246	41.81	0.17	10.49*	0.001
	รวม		248	45.38			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลดัง ตาราง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	1-5 ปี (3.93)	มากกว่า 5 - 10 ปี (4.04)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (4.13)
1 - 5 ปี	(3.93)	-	0.11	0.20*
มากกว่า 5 - 10 ปี	(4.04)		-	0.09
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	(4.13)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1 – 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกับกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ในช่วง 1 – 5 ปี ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	\bar{X}	1-5 ปี	มากกว่า 5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
1 - 5 ปี	(3.95)	-	0.43*	0.20*
มากกว่า 5 - 10 ปี	(4.38)		-	0.23*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	(4.15)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 – 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 – 10 ปี มีค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1-5 ปีและมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2		1-5 ปี	มากกว่า 5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน	\bar{X}	(3.90)	(4.20)	(3.95)
1 - 5 ปี	(3.90)	-	0.30*	0.05
มากกว่า 5 - 10 ปี	(4.20)		-	0.25*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	(3.95)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วงมากกว่า 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1 – 5 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	\bar{X}	1-5 ปี (3.76)	มากกว่า 5 - 10 ปี (4.25)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (3.85)
1 - 5 ปี	(3.76)	-	0.49*	0.09
มากกว่า 5 - 10 ปี	(4.25)		-	0.40*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	(3.85)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วงมากกว่า 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1 – 5 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ในด้านรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านรวม	\bar{X}	1-5 ปี (3.88)	มากกว่า 5 - 10 ปี (4.22)	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (4.02)
1 - 5 ปี	(3.88)	-	0.34*	0.14
มากกว่า 5 - 10 ปี	(4.22)		-	0.25*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	(4.02)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านรวม แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านรวม แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 5 - 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านรวม สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1 – 5 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

3.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและแยกเป็นรายด้านจำแนกตามประสบการณ์การอบรม การวิเคราะห์หาค่านี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ t – test ทดสอบความแตกต่าง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 23 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต
เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์
การอบรม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	ประสบการณ์การอบรม				t	p
	1 - 50 ครั้ง		ตั้งแต่ 51 ครั้ง ขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.01	0.35	4.19	0.47	3.23*	0.001
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.14	0.45	4.16	0.46	0.32	0.751
ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน	4.02	0.51	3.93	0.58	1.14	0.255
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	3.92	0.6	3.88	0.62	0.45	0.652
รวม	4.02	0.41	4.04	0.48	0.29	0.769

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์การอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียนคือ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนวชิรธรรมสาริต โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และโรงเรียนสิริรัตนาร จำนวนทั้งสิ้น 249 คน สำหรับเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์คุณภาพและความตรงของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการหาค่าดัชนี IOC มีค่าระหว่าง .60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาสถิติสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficients) ตามแนวคิดของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ .96 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและสามารถเก็บข้อมูลได้ 249 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมุติฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent sample) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และเมื่อพบความแตกต่าง จึงดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผล

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การอบรม ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และตามมาตราฐานวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ ครูผู้สอนจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับนักเรียนมากที่สุด และโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริได้มีการตอบสนองนโยบายในการพัฒนาคุณภาพของครูเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่เหมือนกันคือ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ นอกจากนี้ข้อค้นพบยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูที่มีผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีอำนาจพยากรณ์ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson, 2000: Abstract) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา มีพฤติกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ บุซซี (Buzzi, 1991, June: 1367 – A) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของประสิทธิผลของโรงเรียนในการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐคอนเนคตัต พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่เข้มแข็งช่วยให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกัน

มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ตำแหน่งเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ต่างกันในการมีภาวะผู้นำทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนและด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌ์ณมานันท์ เรือนดาหลวง (2551: 94) ได้ศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับนิตยา มังสุรีย์ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาต่อการจัดการศึกษาในเขตอำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต พบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานทุกด้านและโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิทยฐานะเป็นตัวแปรพบว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสุนารินทร์ ยามสุข (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตามวิทยฐานะโดยรวมแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ประสบการณ์ในการสอนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์ในการสอนนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ อินทวงศ์ (2550: 77) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการทำงานเป็นทีม ตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาหนองคาย พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับการทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับยวดี ยางสวย (2550: 88 – 89) ได้ศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการในห้องเรียนของครูอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างก็มีสมรรถนะในการบริหารจัดการห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การอบรม ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ประสบการณ์การอบรมไม่ได้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์การอบรมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูมีการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร เลิศอวาาส (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูภาษาไทย ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางสะพาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ เสริมบุญ วิจิตรไพศาล (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสตรีนันทบุรี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การอบรมแตกต่างกันมีความคิดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และรองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจึงสมควรให้โรงเรียนมีการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อที่สามารถนำมาเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถในการมีภาวะผู้นำของครูเพิ่มมากขึ้นและยังช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูผู้สอนควรใช้หลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียน เรียนอย่างมีความสุข เพิ่มมากขึ้น ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูผู้สอนควรมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนและจัดให้มีมุม เสริมประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงผลงานและเสริมสร้างประสบการณ์ต่างๆของตน ด้านการใช้ วัตกรรมการเพื่อเรียนการสอน ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะในการใช้นวัตกรรม เนื่องจากในปัจจุบันนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย ครูจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใน การใช้นวัตกรรมต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนควรมี การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่นที่มีบริบทที่คล้ายคลึงกัน เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาของ ผู้เรียน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีภาวะ ผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน จึงควรมีการจัดอบรมเสริมความรู้ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการให้กับ ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน เพื่อให้ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมือนกัน เพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีภาวะ ผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน จึงควรจัดให้ครู ได้รับการเสริมความรู้ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการ พึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ การนิเทศติดตาม เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำ ทางวิชาการให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดและทฤษฎีใหม่ๆ เพื่อให้เหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำในปัจจุบัน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู เช่น ปัจจัยด้าน การสนับสนุนจากผู้บริหารและปัจจัยด้านการฝึกอบรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2544). *การบริหารงานในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก.พล.
กรมวิชาการ. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
_____. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.
- กรรณิศา ธิปทา. (2550). *การวิจัยในชั้นเรียน*. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก
http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl?mag_id=13&group_id=57&article_id=951.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก *ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้นเมื่อ 10
เมษายน 2554, จาก *ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.*
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อ ความ
เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2554, จาก *ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*.*
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน
2554, จาก *ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.*
- ชมรมวิชาชีพครูกลุ่มแม่น้ำท่าจีน. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม
2554, จาก
<http://www.kruthacheen.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=353823&Ntype=5>.

- ชลธิชา มณี. (2552). *นวัตกรรมการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก <http://portal.in.th/inno-cholticha/pages/179/>.
- ชัยชาญ น้อยนันทน์; ทวี แยมดี; และ ลูกน้ำ มากลั่น. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2554, จาก [ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ชัยลักษณ์ รักษา; สนั่น ฝ่ายแดง; และ อมรรวรรณ วงศ์โกมลชาลฐ์. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2554, จาก [ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ณัฐมานันท์ เรือนดาหลวง. (2551). *พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2555, จาก [ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ณัฐวุฒิ. (2554). *กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู*. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2554, จาก <http://blog.skw.ac.th/?cat=4>.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2530). *การบริหารการศึกษายุคใหม่: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ถวิล มาตรเยี่ยม. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- นภดล ผดุงศรี. (2550). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี หนองคาย และหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).

- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์; เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า; และ ชัดเจน ไทยแท้. (2545). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2554, จาก http://www.onesqa.or.th/upload/113/uploadfiles/45_2492.pdf.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์สัมพันธระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิคม ทาแดง; กอบกุล ปราบประชา; และ อำนวย เดชชัยศรี. (2554). เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2554, จาก <http://www.moe.go.th/wijai/techno.htm>.
- นิตยา มังสุรีย์. (2554). บทบาทของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาต่อการจัดการศึกษาในเขตอำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภาภรณ์ พิณเมืองทอง. (2545). การศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บริบูรณ์ เกษรา. (2548). การศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุตรธานี: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บันลือ พุกกะวัน. (2536). การนิเทศภายในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ประจวบ พลอยละออง. (2548). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ประนอม เจริญชนม์. (2545). *การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของครูประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปริญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ประยุทธ์ สมวงษา. (2549). *พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ประยูร อาคม. (2548). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอสังขม* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2549). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จตุรีโปรดักท์.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2550, กรกฎาคม-กันยายน). *ครูกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ. วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. 10(3): 12-17.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2545, 8 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 2 – 19. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก <http://www.tamanoon.com/eduact/>.
- พัฒนา อำท้าว. (2548). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองเรือ* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากอนแก่น เขต 5. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ](#).

- พันธ์ทิภา สร้างช่าง. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พียัน ชิตสกุล. (2550). การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขต ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพเราะ พัดตาสิ่ง. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2552). หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี: มนต์รี.
- ภาวิวัฒน์ พันธุ์แพ. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชาภาวะผู้นำ. เชียงใหม่: ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2552). ประมวลสาระชุดวิชา วิทยาการการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไมตรี บุญทศ. (2549). คู่มือการทำวิจัยในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยาเบ็น เรื่องจรูญศรี. (2552). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2553, จาก http://www.kroobannok.com/blog/view.php?article_idz=20426.
- ยุวดี ยางสวย. (2550). ศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการในห้องเรียนของครูอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- โยธิน สกุลเดช. (2548). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. การศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).* ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญญาณิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.](http://www.patungkongka.ac.th/)
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ(Leadership).* กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิวัติการศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ: มติชน.
- โรงเรียนปทุมคงคา. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.patungkongka.ac.th/.](http://www.patungkongka.ac.th/)
- โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.prakanong.ac.th/.](http://www.prakanong.ac.th/)
- โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.mtt.ac.th/.](http://www.mtt.ac.th/)
- โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.wt.ac.th/web_new/index.php.](http://www.wt.ac.th/web_new/index.php)
- โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. (2554). *พรรณนางาน.* กรุงเทพฯ: โรงเรียนฯ.
- _____. (2554). *เอกสารประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ ประจำปีงบประมาณ 2555.* กรุงเทพฯ: โรงเรียนฯ.
- _____. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.sainampeung.ac.th/.](http://www.sainampeung.ac.th/)
- โรงเรียนสิริรัตนาธร. (2555). *ข้อมูลโรงเรียน.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก [http://www.srt.ac.th/.](http://www.srt.ac.th/)
- เลิศชาย ปานมุข. (2552). *ความหมายของนวัตกรรม และนวัตกรรมการศึกษา.* สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก [http://www.banprak-nfe.com/webboard/index.php?topic=40.0.](http://www.banprak-nfe.com/webboard/index.php?topic=40.0)
- วรรณวิไล พันธุ์สีดา. (2544). *12 ก้าวปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนขั้นพื้นฐานสำหรับครูยุคใหม่.* พิมพ์ครั้งที่ 5. สกลนคร: ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร.

- วัชรวิวรรณ ไชยแสนทา. (2550). การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับครูประจำชั้นระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดบางประกอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญญา นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). ภาวะผู้นำ LEADERSHIP ฉบับก้าวหน้ายุค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี2547/2548 ...รากเหง้าของปัญหาและ แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2552). จะแก้ปัญหาเด็กไทยเรียนอ่อนได้อย่างไร. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2554, จาก <http://www.rsunews.net/Think%20Tank/TT59/SolveAProblemForEducationOfThaiChild.htm>.
- วิธวิทย์ ทิพย์นพคุณ. (2552). ปัญหาการจัดการศึกษาของไทย. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2554, จาก <http://www.moc.moe.go.th/node/354>.
- วิภาดา. (2553). การบริหารจัดการในชั้นเรียน. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก http://queen42like.blogspot.com/2010/09/blog-post_21.html.
- วิภาดา คุปตานนท์. (2544). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพวิสุทธิ.
- วิโรจน์ เสียงไพเราะ. (2546). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญา นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีรชาติ วิลาศศรี. (2549). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญา นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรุดา ชัยสุวรรณ. (2552). ผู้นำการศึกษากับการพัฒนาคน การพัฒนาคน การพัฒนางาน. กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ล เอ ก๊อปปี้.

ศศิธร ขันติธรากร. (2551, มีนาคม). การจัดการชั้นเรียนของครูมืออาชีพ. วารสารครุศาสตร์.

(2): 1-3.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2554). ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าสอบ O-NET. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2554, จาก <http://www.niets.or.th/upload-files/uploadfile/9/e9aab095a4e47752afc8a327027a6fb5.pdf>.

สมจิตร์ เลิศอวาส. (2547). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูภาษาไทย ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางสะพาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญญา
นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพงษ์ สิงหะพล. (2547). ผู้นำทางวิชาการและพัฒนาหลักสูตร. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.

_____. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน :

การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหาร
การศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน
2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สารัตน์ พวงเงิน; และ อาคม มหามาตย์. (2551). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน
2554, จาก ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (2554). วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์. สืบค้น
เมื่อ 7 เมษายน 2554, จาก <http://www.secondary2.obec.go.th/plan/>.

_____. (2554, 24 มกราคม). ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เรื่องการ
กำหนดสหวิทยาเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการ
เรียนรู้. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

_____. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

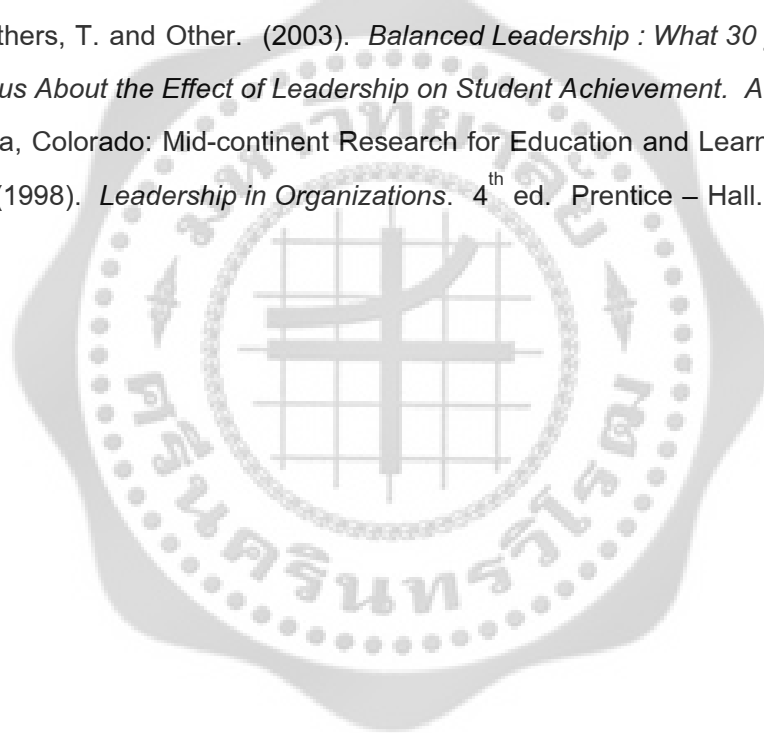
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา(องค์การมหาชน). (2551). รายงาน
การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 7
เมษายน 2554, จาก <http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/home/index.php>.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม
2554, จาก
<http://www.ksp.or.th/ksp2009/th/news/detail.php?NewsID=684&Key=education>.
- _____. (2553). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ.2552-2561). พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง(พ.ศ.2552-2559): ฉบับปรับปรุง.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุทิน โดพานิชสุรีย์. (2546). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา
ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. (2548). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 (กรณีศึกษา). รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ
7 ธันวาคม 2553, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2544). ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียนประสบการณ์ตรงของครูต้นแบบ.
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุภาวรรณ. (2552). การบริหารจัดการในชั้นเรียน. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก
<http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=100359>.
- สุภาพ กุประดิษฐ์. (2554). มารูจักนวัตกรรมการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก
http://www.sobkroo.com/img_news/file/A27839404.pdf.
- สุมารินทร์ ยามสุข. (2553). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านฉาง
กาญจนกุลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม
2555, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมลพรรณ เกิดโมลี. (2550). การศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุระพล ชั่งดวงจิต. (2546). รูปแบบภาวะผู้นำของข้าราชการครูระดับบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ อินทวงศ์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการทำงานเป็นทีมตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุตรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยอักษร.
- เสริมบุญ วิจิตรไพศาล. (2548). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสตรีนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2555, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2540). “ภาวะผู้นำ” ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิรักษ์ นานาเลห์. (2545). สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อมรรัตน์ สาริย์มา. (2552). พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.](#)
- อรรถเดช ไสสองชั้น. (2551). ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2554, จาก <http://ceit.sut.ac.th/km/wordpress/?p=138>.
- อรรถพล เทียบคุณ. (2551). การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการสอนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.](#)
- อรุณี หรดาล. (2548). “การส่งเสริมและพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย” ใน *สารชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 13*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อินทร กิตติก้อง. (2550). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของบุคลากรในอำเภออุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2553, จาก [ฐานข้อมูลปริญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.](#)
- Anderson. C.A.D. (2000). *The Importance of Instructional Leadership Behavior as Perceived by Middle School Teacher, Middle School Principal, and Educational Leadership Professors*. Ed.D. Dissertation, Faculty of Graduate School, University of Georgia.
- Bartol, K.M.; & Martin, D.C. (1994). *Management*. 2nd ed. New York: McGraw-Hall.
- Buzzi, M. (1991, June). “The Relationship of School Effectiveness to Selected Dimension of Principal's Instructional Leadership in Elementary School in the State of Connecticut.”. *Dissertation Abstracts International* . 51(12): 3167 – A.
- Carter, C.J.; & Kiotz, J. (1990). *What Principals must Know before assuming the of Instructional Leader*. BASSP Bulletin.

- Cherrington, D.J. (1994). *Organization Behavior*. 2nd ed. New York: Allyn and Bacon.
- Claudet, J.G. (2002, March). "Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia Technology : Linking National Standard, Assessment, and Professional Development,". *Journal of Personnel Evaluation in Education*. 16(1): 29-43.
- Currie, M. (2006). *Leadership for Learning*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2554, จาก www.leadershipacademy.sd36.ba.ca.
- Daft, Richard L. (2005). *The Leadership Experience*. 3rd ed. Mason, Ohio: Thomson South-Western.
- DuBrin, A.J. (1998). *Leadership Research Finding, Practice, and Skills*. 2nd ed. New York, NY: Houghton Mifflin Company.
- Elliot, J. (1991). *Teacher as Researcher, In Education Research, Methodology and Measurement : An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Heck, Ronald. and others. (1990, May). "Instructional Leadership and School Achievement; Validation of Casual Model ". *Educational Administration Quarterly*. 26(2): 95
- Hodgetts, R.M. (1993). *Modern Human Relation Al Work*. 5th ed. Japan: Holt. Saunders.
- Joseph, Claudet. (2000, March). "Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia Technology : Linking National Standard, Assessment, and Professional Development," *Journal of Personnel Evaluation in Education*. 16(1): 29-43.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970, March). "Determining sample size for research activities,". *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608.
- Murphy, J. (1999). *Educational Administration: A Decade of reform*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Nahavandi, A. (2000). *The Art and Science of Leadership*. Prentice – Hall. Inc.
- Nelson, D.L.; & Quick, J.C. (1997). *Organizational Behavior : Foundations Realities, and Challenges*. New York : West Publishing Company.
- North Dagota LEAD – Center. (2001, December). *Instructional Leadership*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2554, จาก <http://depts.Washington.edu/poliaci/sl/principales.htm>.

- O'Leary, E. (2000). *10 Minute Guide to Leadership*. 2nd ed. Indianapolis, IN: A Pearson Education Company.
- Robbins, S.P. (1993). *Organization Behavior Concepts Controversies and Application*. New York: Prentice-Hall.
- Rodrigues, Andrew, JR. (1997, April). Perception of New York City Bilingual Directors on Instructional Leadership and Organizational Culture. *Dissertation Abstracts International*. 57(10): 4237-A.
- Stoner, Jame A. (1992). *Management*. Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall, Inc.
- Supovitz, J.A. and Poglinco, S.M. (2001). *Instructional Leadership in a Standard-Based Reform*. Philadelphia: Consortium of Policy Research in Education.
- Water and Others, T. and Other. (2003). *Balanced Leadership : What 30 year of Research Tells us About the Effect of Leadership on Student Achievement*. A working paper. Aurora, Colorado: Mid-continent Research for Education and Learning (McREL).
- Yukl, Gary. (1998). *Leadership in Organizations*. 4th ed. Prentice – Hall. Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำของครูผู้สอนเท่านั้น ทั้งนี้ข้อมูลในครั้งนี ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคลจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถาม
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 7 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
4. เมื่อท่านให้ข้อมูลครบทุกข้อคำถามแล้ว ขอความกรุณารวบรวมและนำแบบสอบถามใส่ซอง ที่ผู้วิจัยได้ติดแสตมป์เรียบร้อยแล้ว ส่งทางไปรษณีย์ ถึงผู้วิจัยตามที่อยู่

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี เพื่อผลการวิจัยจะก่อประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นายพรชัย ธนปารมีกุล

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

() วิทยฐานะชำนาญการ () วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ
วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

() ครูผู้ช่วย และ ครู คศ.1 () ครูอัตราจ้าง

3. ประสบการณ์ในการสอน

() 1 – 5 ปี () มากกว่า 5 ปี – 10 ปี

() มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์การอบรม

() 1 – 50 ครั้ง () ตั้งแต่ 51 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ แบ่งเป็น 4 ด้าน
2. ในความคิดเห็นของท่าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริอยู่ในระดับใดโปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ก	ท่านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่ เอื้อต่อการเรียนรู้		/			

คำอธิบาย

จากตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม ตามข้อ ก. หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1	ท่านมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในการสอน ล่วงหน้า					
2	ท่านปรับเนื้อหาและบทเรียนให้ทันต่อความรู้ใหม่ซึ่งมี การเปลี่ยนแปลง					
3	ท่านมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ					
4	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา					
5	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนเมื่อ เรียนจบในบทเรียนนั้นๆ					
6	ท่านมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
7	ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันทั่วทั้งที่					
8	ท่านใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
9	ท่านใช้หลักจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน เรียนอย่างมีความสุข					
	2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน					
10	ท่านมีการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ					
11	ท่านให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน					
12	ท่านตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง					
13	ท่านบริหารห้องเรียนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่การเรียนการสอน					
14	ท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดและวางแผนจัดสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียน					
15	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน					
16	ท่านมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนและจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน					
17	ท่านมีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาโดยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา					
18	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกโดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้นักเรียน					
19	ท่านส่งเสริม ยกย่อง ชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน(ต่อ)					
20	ท่านส่งเสริมการจัดป้ายนิเทศและมุมมองความรู้เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมในชั้นเรียน					
21	ท่านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบริหาร จัดการชั้นเรียนระหว่างครูทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา					
22	ท่านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
23	ท่านส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน					
24	ท่านจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็น รายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็น ปัจจุบัน					
	3. ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน					
25	ท่านใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า					
26	ท่านจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการ เรียนการสอน					
27	ท่านมีการนำนวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการ เรียนการสอน					
28	ท่านมีการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
29	ท่านมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
30	ท่านมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยนำ เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน					
31	ท่านได้เข้ารับการอบรมความรู้และทักษะในการใช้ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	3. ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน (ต่อ)					
32	ท่านใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/ นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน					
	4. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน					
33	ท่านมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักเรียน อย่างเป็นระบบ					
34	ท่านสำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้น เรียน แล้วนำมาวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุง นักเรียน					
35	ท่านวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่ เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไข					
36	ท่านรวบรวมปัญหาโดยการนำมาจำแนกและจัดกลุ่ม ของสภาพปัญหาตามหลักแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการ แก้ปัญหา เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้					
37	ท่านมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษา อื่นๆที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน					
38	ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับ การพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา					
39	ท่านศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา					
40	ท่านมีการดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ตามแผนการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้					

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการถึงหน่วยงาน

ที่ ศธ 0519.12/1046

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เนื่องด้วย นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อขอให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนสิริรัตนาร จำนวน 249 คน ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นายพรชัย ธนปารมีกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

ที่ ศธ 0519.12/1052

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

เนื่องด้วย นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อให้ครูโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 30 ท่าน ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายพรชัย ธนปารมีกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

ที่ ศธ 0519.12/1054

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ

เนื่องด้วย นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพรชัย ธนปารมีกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

ที่ ศธ 0519.12/1055

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เนื่องด้วย นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.วรรณพร สุขอนันต์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพรชัย ธนปารมีกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

ที่ ศธ 0519.12/1056

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๑ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ

เนื่องด้วย นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุรชัย อรรถกร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพรชัย ธนปารมีกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/1057 วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง

เนื่องด้วย นายพรชัย ชนปรมีมกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพรชัย ชนปรมีมกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/1058 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายพรชัย ชนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพรชัย ชนปารมีกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-531-3601

ที่ ศธ ๐๔๒๓๒ / 1550

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
ถนนลาดพร้าว เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

A

มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย,โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง,โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต,โรงเรียนปทุมคงคา
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ,โรงเรียนสิริรัตนาร

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแจ้งว่า นายพรชัย ธนปารมีกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒” โดยมี ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย จึงขอให้ครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตดังกล่าวตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ พิจารณาแล้ว เพื่อสนับสนุนการทำสารนิพนธ์และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายระเชิด แคว้นคอง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

กลุ่มอำนาจการ

โทร. ๐ ๒๙๓๐ ๔๔๙๐-๒ ต่อ ๑๐๗

โทรสาร ๐ ๒๙๓๙ ๘๑๖๖

<http://www.secondary2.obec.go.th>

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.วรรณพร สุขอนันต์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2
4. นางวรรณดี นาคสุขปาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้ง
ในพระอุปถัมภ์
5. นางสุรีย์ อรรถกร
ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ(คศ.4)
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายพรชัย ธนปารมีกุล
วันเดือนปีเกิด	30 กันยายน 2525
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 374/90 ซอยเพชรบุรี 12/2 ถนนเพชรบุรี แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาวัฒนวงศ์ เลขที่ 186 สุขุมวิท 22 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	ครุศาสตรบัณฑิต (ดนตรีศึกษา) จาก สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จังหวัด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2555	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัด กรุงเทพมหานคร